

POGODA
Dziś będzie pogoda pochmurna, chłodno, opady deszczowe. Temperatura najwyższa 60 stopni, w nocy 43 stopnie. Wiatry południowo-zachodnie 10-18 mil na godzinę.
Jutro pochmurnie, deszcz, temperatura 53 stopnie.

Dziennik Związkowy

POLISH DAILY ZGODA

Published Since 1908

AN AMERICAN DAILY IN THE POLISH LANGUAGE — MEMBER OF UNITED PRESS INTERNATIONAL

No. 196 Rok (Vol.) LXIX

CHICAGO, ILL., Poniedziałek, 10 Października (October 10), 1977

Telephone BRunswick 8-8700 25c

WIĘKSZE SUBSYDIA DLA MIAST

Przyszłość w Czarnych Barwach

Myszy a Ludzie

Cincinnati (UPI) — Wynalazca doustnej szczepionki przeciwko chorobie polio, dr Albert Sabin twierdzi, iż przypuszczenie, że skoro sacharyna powoduje raka w organizmie mysz, wywołuje także chorobę w organizmie człowieka, jest całkowicie błędne w założeniu. Dr Sabin podkreśla fakt, że nie wszystkie czynniki chemiczne, wywołujące mutację komórek u zwierząt powodują podobną reakcję organizmu ludzkiego.

Słynny badacz medycyny, w ostatnich latach zwrócił swoją uwagę na chorobę raka. Jak sam twierdzi, zaprzestanie własnych badań laboratoryjnych, natomiast stara się znaleźć systematyczne wzory występowania choroby, na podstawie wysoce wyspecjalizowanych doświadczeń prowadzonych przez innych specjalistów na świecie.

Według Sabina, walka z rakiem powinna i w przyszłości niewątpliwie skoncentrować się na dwóch zasadniczych aspektach — środowisku nadającym skłonności do raka oraz samym mechanizmem przekształcania się zdrowych komórek organizmu w komórki nowotworu.

Dociekania w oparciu o założenia, że rak jest wywołany wirusem, są bezwartościowe i stanowią stratę czasu, energii i pieniędzy. Istnieją bowiem dziś wystarczające dowody, że choroba nie jest wynikiem działania obcej komórki, która dostaje się do zdrowego organizmu, oświadczył Sabin.

Kard. Wojtyła Zaatakował Władze PRL

Rzym (DP) — Metropolita krakowski kardynał Karol Wojtyła ostro zaatakował władze PRL za uniemożliwienie nauki religii w szkołach i prowadzenie kampanii ateistycznej.

Przemawiając na posiedzeniu 5 Światowego Synodu Biskupów w Rzymie, kardynał Wojtyła powiedział, że katolicki podatek ma prawo oczekiwać, że jego dzieci będą pobierały naukę religii w państwowych szkołach. Obowiązkiem państwa — bez względu na ustrój polityczny — jest zapewnienie całkowitej swobody wychowania religijnego — stwierdził Metropolita krakowski.

Kardynał Wojtyła powiedział, że kościół w Polsce stoi w obliczu wrzasku sekularyzacji i planowanego ateizmu, który narzuca się jako nowa religia. Państwo faworyzuje organizacje, które szerzą ateizm. Wszystko to jest sprzeczne z zasadami wolności religii i sumienia, szczególnie w kraju, gdzie większość obywateli jest wierząca i domaga się poszanowania tych zasad — oświadczył Metropolita krakowski.

Kardynał Wojtyła powiedział, że obywatele katolicy, którzy utrzymują szkoły pieniężne, swoją pracą i swoimi pieniędzmi, swoją niezaprężoną wolnością, prawo by w tych szkołach stosowano wychowanie religijne. Kardynał podkreślił także, że katolicy mają prawo do wyrażania swoich uczuć we wszystkich dziedzinach życia publicznego.

Drakoński Wyrok

Pekin (NYT) — Z dobre poinformowanych kół dyplomatycznych pochodzi wiadomość, że Chińczyk, który dwa tygodnie temu zadał na ulicy Pekinu ciosy nożem przemysłowcom amerykańskiemu Richardowi Talmadze, został skazany na śmierć i zgładzony w egzekucji.

Nazwisko zamachowca nie zostało ujawnione, wiadomo jedynie, że miał 35 lat.

Światu Grozi Kryzys Energetyczny

Stawką w Rozgrywece Jest Ocalenie Systemu Demokracji

Paryż (UPI) — Obradujący w Paryżu ministrowie energetyki 19 uprzedzili państwa Zachodu, aby zapobiec nowemu kryzysowi energetycznemu, który — ich zdaniem — może zagrozić w ciągu najbliższych 7 lat.

Fachowcy orzekli, że jeżeli do tego kryzysu dojdzie, przyszłość zachodnich państw uprzedzających malować się będzie w czarnych barwach. Bezrobocie osiągnie niespotykane rozmiary, inflacja wymknie się spod jakiegokolwiek kontroli, na ulicach miast dojdzie do zaburzeń. Konsekwencje polityczne takiego stanu rzeczy mogą okazać się tragiczne.

„Nie możemy dopuścić do niepowodzenia naszych wysiłków, ponieważ stawka w tej rozgrywce o przyszłość

(Ciąg dalszy na str. 6-iej)

Konferencja Gubernatorów GOP

Bretton Woods, N.H. (UPI) — Rozpoczęła się tutaj konferencja republikańskich gubernatorów, których w sumie jest 12 w całym kraju. Gospodarzem partyjnej konferencji jest gubernator New Hampshire Meldrim Thompson, znany konserwatysta, stojący obecnie w opozycji do traktatów podpisanych przez rząd Cartera z Panamą. W przeddzień rozpoczęcia dyskusji — głównie na temat strategii kampanijnej, aby wybrać więcej republikanów na gubernatorów w następnych wyborach — Thompson oświadczył, iż nie jest pewien czy kwestia Kanału Panamskiego będzie poruszona. Możliwość takiej nie należy jednak wykluczyć, dodał.

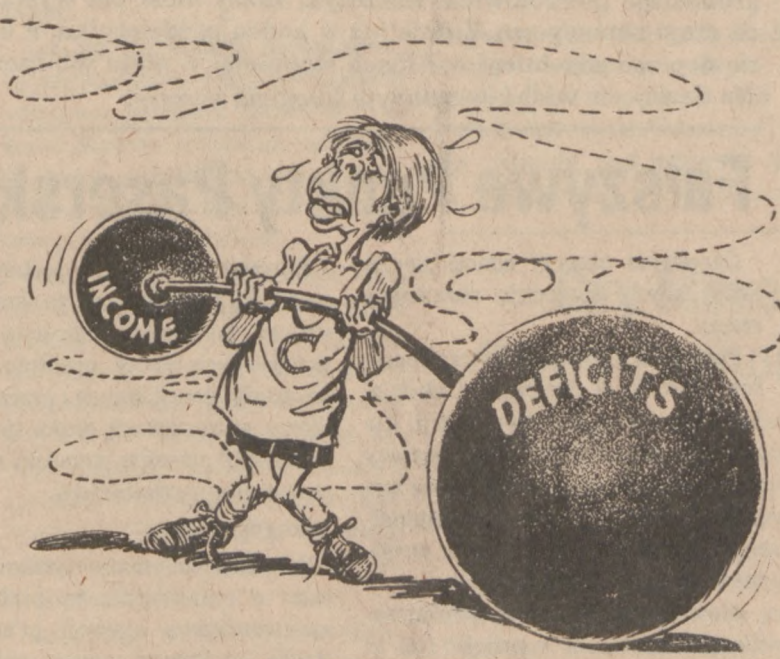
Sondaż opinii 12 republikańskich gubernatorów, który przeprowadzono nieco wcześniej, wykazał istnienie rozbieżności w zajmowanych stanowiskach odnośnie kwestii panamskiej i ratyfikacji traktatów. W zdecydowanej opozycji do ratyfikowania traktatów przez Senat USA znajdują się trzej gubernatorzy: Thompson, James Edwards (Pld. Karolina) oraz Mills Godwin (Virginia). Poważne zastrzeżenia co do wartości traktatów ma gubernator Pierre du Pont (Delaware), natomiast „pewne zastrzeżenia” ma gubernator Alaski Jay Hammond. Gub. Otis Bowen, ze stanu Indiana, twierdzi, iż obawia się tylko „niektórych sformułowań” w treści porozumienia.

Dwaj gubernatorzy silnie popierają ratyfikację, gub. William Milliken (Michigan) oraz Richard Snelling (Vermont). Pozostali czterej nie są jeszcze zdecydowani jaką zająć pozycję.

Tajemnicza Sprawa

London (DP) — Prasa brytyjska zainteresowała się dość tajemniczą sprawą zniknięcia z życia publicznego żony prezydenta Tito, Jovanki. Choć poprzednio stale towarzyszyła mężowi w jego politycznych podróżach i od 25 lat była uważana za powiernicę prezydenta, nie towarzyszyła mu ostatnio w wizytach w Moskwie ani w Chinach. Choć nikt w Jugosławii nie chce o tym pisać, w rozmowach prywatnych dziennikarzy i polityków stale wypływa ta sprawa. Istnieje mnóstwo pogłosek o chorobie i o nadmiernych jakoby ambicjach Jovanki.

Szyfrowa Praca—Zrównoważenie Budżetu

Podziemne Wyrzutnie Rakietowe

Washington (UPI) — Sekretarz Departamentu Obrony Harold Brown na przedstawił w Kongresie wniosek stworzenia nowego systemu obronnego, w oparciu o międzykontynentalne rakiety — możliwe do przenoszenia — które umieszczono by w podziemnych tunelach. W tej chwili koszt takiego przedsięwzięcia szacuje się na \$4 miliardy albo nawet i więcej. Dla porównania, koszt planowanej, lecz zarzuconej, konstrukcji bombowców typu B-1 miał wynosić \$24.8 miliarda.

Brown ma wystąpić z wnioskiem aby w roku finansowym 1979 przeznaczyć \$250 milionów na rozpoczęcie realizacji projektu stworzenia podziemnego systemu obrony rakietowej.

Ostateczna decyzja w Kongresie, jak i administracji rządowej w powyższej sprawie zależeć będzie od dalszego przebiegu amerykańsko-sowieckich rokowań SALT II.

Nieznacznym Spadek Bezrobocia

Washington (UPI) — Statystyki Departamentu Pracy wskazują na spadek bezrobocia w miesiącu wrześniu o 0.2 proc., do 6.9 proc. w porównaniu z ubiegłymi 6 miesiącami, spadek ten nie przedstawia jednak żadnej, znacznej poprawy sytuacji na rynku pracy.

Od kwietnia br. wskaźnik bezrobocia waha się w granicach 7 proc., nigdy nie schodząc poniżej 6.9 proc. Twierdzi się, iż obecna sytuacja powinna zmusić administrację rządową do podjęcia bardziej drastycznych decyzji, które w rezultacie mogłyby przynieść zmniejszenie bezrobocia. W styczniu, kiedy Jimmy Carter obejmował urząd prezydenta Stanów Zjednoczonych, wskaźnik bezrobocia wynosił 7.3 proc.

Dla przypomnienia warto dodać, że w roku 1976 bezrobocie wynosiło 8 proc., natomiast rok wcześniej 9 procent.

W ubiegłym miesiącu do pracy wróciło 150 tys. pracowników, którzy byli zwolnieni tymczasowo („laid off”). Przyczyniło się to głównie do spadku bezrobocia wśród Murzynów z 14.5 proc. do 13.1 proc.

W sumie — jak podaje Dep. Pracy — liczba pracujących Amerykanów we wrześniu wzrosła o 320 tys., osiągając niemalże rekordowy poziom 91.1 miliona osób.

Dalszy Wzrost Cen Hurtowych

Washington. (UPI) — Departament Pracy podaje, iż we wrześniu ceny hurtowe wzrosły o 0.5%, co oznacza największy wzrost miesięczny od kwietnia b.r. Nowy wskaźnik interpretuje się jako niechybna oznaka zakończenia stabilnego trendu, jeżeli chodzi o ceny, który z reguły jest notowany w miesiącach wiosenno-letnich.

Ceny hurtowe na artykuły rolne spadły tylko o 0.2%, w porównaniu ze spadkiem cen o 4.3% w sierpniu. Niepokojący jest wzrost wskaźnika cen wyrobów przemysłowych, który we wrześniu wyniósł 0.8%. Jest to najwyższy wzrost od października ub. roku.

Ogólna, kiepska koniunktura wrześniowa jest jaskrawym kontrastem wobec bardzo pozytywnych tendencji cen, notowanych w miesiącach czerwca, lipca i sierpnia tego roku.

Zastosowanie Węgla w Elektrowniach

Lorain, Ohio. (UPI) — Siłownie elektryczne — jedna w Ohio druga w Illinois — rozważają możliwości zastosowania metody suchej destylacji węgla, aby w ten sposób otrzymać gaz wykorzystany później do napędu prądnic. Firmy Ohio Edison Co. oraz Illinois Power Co. byłyby w stanie wyprodukować dodatkowo po 100,000 kilowatów energii każda. Ohio Edison planuje ewentualną budowę odpowiednich wyposażenia w tutejszych zakładach, które działają głównie w godzinach szczytowego zapotrzebowania na prąd elektryczny, z wykorzystaniem olejów jako materiałów pędnych.

Surowce pochodzące z destylacji węgla, które posiadałyby wysoką zawartość siarki, byłyby następnie wykorzystane w przemyśle petrochemicznym.

Decyzja obu kompanii odnośnie wykorzystania węgla spodziewana jest w przyszłym roku.

Narada w Sprawie Quebecu

Ottawa (UPI) — Kanadyjski premier Pierre Elliott Trudeau odbył specjalne spotkanie z członkami swego gabinetu aby przedyskutować sprawę Quebecu oraz secesjonistycznych ambicji samorządu tej prowincji. Komunikat dotyczący spotkania spodziewany jest dopiero za kilka dni.

Infiltracja

Taipei (UPI) — Znacznie wzrosła ostatnio infiltracja szpiegów Pekinu na Formozie, rekrutowanych głównie spośród Chińczyków mieszkających za granicą i przybywających na Formozę pod pretekstem wizyty.

Zderzenie Na Morzu

Messyna (UPI) — Włoskie władze portowe podały wiadomość, że w Cieśninie Messyńskiej lotniskowiec amerykański USS “Saratoga” zderzył się z kontenerowcem flagi austriackiej “Ville d’Orient”.

Ofiar w ludziach nie było, ale w kadłubie statku austriackiego powstała wielka dziura. Statek ten skierowano do portu celem oszacowania uszkodzeń, natomiast “Saratoga” ze swoją 5-tysięczną załogą kontynuowała swój rejs. Kapitan statku austriackiego podziękował dowódcy lotniskowca za ofertę pomocy, ale z niej nie skorzystał.

Polityk Pakistański w Więzieniu

Lahore (UPI) — Były premier pakistański Zulfikar Ali Bhutto ponownie znalazł się w więzieniu, gdy sąd wyższy w prowincji Lahore anulował prawo aresztowanego do złożenia kaucji.

Bhutto, którego proces rozpocznie się jutro, oskarżony został o to, że w okresie sprawowania władzy wydał rozkaz zgładzenia swego przeciwnika politycznego Ahmada Raza Kasuri, ustawodawcy z mandatu pakistańskiej Partii Ludowej. Zaaranżowany zamach spalił na panewce, ponieważ zamachowiec przez pomyłkę zastrzelił ojca wytypowanej ofiary.

Oskarżenie, któremu Bhutto kategorycznie zaprzecza, wniósł były agent służby bezpieczeństwa. Bhutto twierdzi, że oskarżenie to ma podkład wyłącznie polityczny.

Były premier został aresztowany, wraz z 10 innymi członkami swej partii, w zeszłym miesiącu. Zwolniono go za kaucją, ale odwołania kaucji domagał się obecny przywódca pakistański Gen. Mohammed Zia Ul-Haq, który w lipcu dokonał bezkrwawego zamachu stanu i obalił rząd Bhutto.

Generał Zia zapowiedział początkowo, że wybory parlamentu zostaną przeprowadzone w tym miesiącu, ale we wrześniu zmienił decyzję i wybory bezterminowo odroczył.

Niewątpliwie generał pragnie aby przed wyborami odbył się proces i aby sąd orzekł o winie byłego premiera, który nadal jest poważnym przeciwnikiem politycznym.

Zona oskarżonego odwołała się do Sądu Najwyższego o anulowanie decyzji sądu w Lahore i wyrażenie zgody, aby Bhutto mógł odpowiadać z wolnej stopy.

Stanley Roszkowski Sędzią Federalnym

Washington, D.C. (Inf. wł.) — Adwokat Stanley Roszkowski z Rockford, Ill. został zatwierdzony przez Senat na stanowisko sędziego federalnego w rejonie Chicago. Wraz z nim został zatwierdzony sędzia Nicholas Bua z stanowiska Sądu Apelacyjnego, który również obejmuje urząd sędziego federalnego.

Roszkowski, 54 lat, jest wybitnym prawnikiem, jak też od 1958 r. działał w polityce Partii Demokratycznej w pow. Winnebago. Jego kandydaturę, podobnie jak i kandydaturę Bua, wysunął sen. Adlai Stevenson (D). Obaj kandydaci otrzymali poparcie i sen. Charles Percy (R).

Strajk Mechaników Lockheed Aircraft

Burbank, Calif. (UPI) — Przeszło 15 tys. mechaników firmy Lockheed Aircraft przystąpiło dzisiaj do strajku, kiedy rozmowy na temat podwyżki płac i dodatkowych świadczeń nie odniosły pozytywnych skutków.

Oprócz zakładów w Burbank, strajkiem objęte są także zakłady Lockheed w Palmdale i Sunnyvale.

KALENDARZYK
Dziś poniedziałek, dnia 10 października — Dzień Kolumba.
Jutro wtorek, dnia 11 października — Macierzyństwa MB., Rocznicą Zgonu K. Pułaskiego.
Pojutrze środa, dnia 12 października — Maksymiliana.

Obiecuje Rząd Federalny

Wiceprez. Mondale i Sen. E. Muskie Na Bankiecie “Heritage Award”

Chicago (CT) — Wiceprezydent kraju Walter Mondale przybył w niedzielę z dwudniową wizytą do Chicago. W pierwszym dniu wziął udział w bankiecie zorganizowanym w Conrad Hilton Hotel przez Wydział Stanowy Kongresu Polonii Amerykańskiej, z okazji wręczenia t. zw. “Heritage Award” wieloletniemu senatorowi USA z Maine Edmundowi Muskiemu,

Wiceprezydent Walter F. Mondale który jak wiadomo jest polskiego pochodzenia.

Na konferencji prasowej na lotnisku Midway, Wiceprezydent poruszył ważny dla miast temat federalnej pomocy finansowej na realizację komunalnych inwestycji urbanistycznych. Mondale stwierdził, iż do roku

Senator Edmund S. Muskie 1980 dotacje zwiększą się o więcej niż 100 proc. Chicago ma otrzymać wtedy \$134 miliony, w porównaniu z sumą \$60 milionów jaką otrzymuje (Ciąg dalszy na str. 6-iej)

Zakazany Obchód

Moskwa (UPI) — Tajna policja sowiecka zlikwidowała szczupły komitet żydowskich działaczy, którzy planowali zorganizowanie obchodu w Babilonie Jarze pod Kijowem, miejscu straszliwej masakry obywateli sowieckich, w większości Żydów, dokonanej przez hitlerowców w 1941 roku.

Sześciu członków tego komitetu aresztowano na dworcu kolejowym w Moskwie, gdy zamierzali oni udać się do Kijowa.

Obchody ku czci pomordowanych w Babilonie Jarze są zakazane. Władze sowieckie niechętnie wspominają o tej masakrze, dokonanej przez hitlerowskich sojuszników Stalina, jak niechętnie wspominają zbrodniczy sojusz komunizmu sowieckiego z hitleryzmem.

Ceny Mięsa Bez Dużej Podwyżki

Washington (UPI) — Departament Rolnictwa przepowiada, iż w pierwszej połowie roku 1978 spodziewany jest tylko minimalny wzrost cen na różne gatunki mięsa. Spodziewana jest przy tym zwiększona podaż na rynek wołowiny, wieprzowiny, baraniny oraz drobiu.

Mieczysław Fudali

Polacy w Życiu Francji

Związki polsko-francuskie kształtowała sama historia, która w różnych epokach wiała losy obu narodów. Żywej treści tym związkom nadawali ludzie. Niestety, niewiele jest jeszcze literatury na temat udziału Polaków w rozwoju gospodarki, nauki, kultury i życia społeczno-politycznego Francji. A przecież mają oni od samego początku bogatą kartę historyczną, określającą w sposób zdecydowany ich stosunek do nowej ojczyzny. Specyfikę i wielkość polskiego wkładu w rozwój cywilizacji Francji określały poszczególne epoki i okresy historyczne w zależności od ilości i charakteru polskiej substancji narodowej a także od społeczno-ekonomicznych potrzeb kraju nad Sekwaną.

Przypomnijmy, że już w XVIII w.

pojawiała się postać, która wniosła w życie codziennej Francji wiele cnót i zalet polskości, mając jednocześnie duży wpływ na sposób rządów Wersalu. Była nią córka króla polskiego Stanisława Leszczyńskiego, Maria, późniejsza żona Ludwika XV. Idei napoleońskiej oddali swe zalety, wiedzę, a także i życie książę Józef Poniatowski i Józef Sułkowski — adiutant Napoleona. W służbie Francji stanęły polskie legiony i ich twórca Jan Henryk Dąbrowski.

Następnym przykładem, choć w innej dziedzinie, może być uchodząca polityczny Józef Hoene-Wroński (1788-1853) — wybitny fizyk, który opracował projekt wodociągów w Marsylii, przeprowadził gruntowne studia nad mechaniką cieczy, przyrządów optycznych, podał wiele praw dotyczących płynów sprężystych. Adam Prażmowski (1825-1885) osiadł we Francji zasłynął jako badacz Słońca. Piastował on zaszczytną funkcję prezesa Stowarzyszenia Nauk Ścisłych w Paryżu.

Niezatarte piętno na kulturze francuskiej wywarła twórczość i działalność dwóch wybitnych Polaków przebywających na emigracji — Fryderyka Chopina i Adama Mickiewicza. Jeden z kierowników Wielkiej Emigracji — Adam Jerzy Czartoryski zajmował się aktywnie działalnością oświatową, naukową i dobroczynną we Francji. Inicjował, finansował i kierował on rozwojem różnych instytucji, np. Szkoły Wojskowej w Paryżu, Instytutu dla Panien i takich placówek polskich jak Towarzystwo Historyczno-Literackie, Szkoła Bagtignolska, Biblioteka Polska. Ludwik Wołowski był współzałożycielem i współpracownikiem naukowym jednego z pierwszych czasopism ekonomicznych "Journal des économistes". Ogłosił kilkadziesiąt rozpraw naukowych, przyczynił się do powstania systemu monopolu emisji banknotów.

Gen. Jarosław Dąbrowski, naczelny wódz sił zbrojnych Komuny Paryskiej, wstąpił się nieprzeciętnymi zdolnościami wojskowymi. Zginął na barykadach Paryża.

W 1881 r. do Francji przeniósł się Brunon Abdank-Abakanowicz, który objął tam odpowiedzialne stanowisko w przemyśle elektrycznym. Na wystawie przemysłowej w Wiedniu duże zainteresowanie wywołała prądnicą elektryczną jego konstrukcji, wyróżniona specjalną nagrodą. Za zasługi w dziedzinie elektryczności został on odznaczony medalem francuskiego Towarzystwa Popierania Przemysłu Narodowego. Inny polski emigrant Stefan Drzewiecki (1843-1939) wzbo-

gacił poważnie teorię lotu, wywierając decydujący wpływ na rozwój lotnictwa. W 1887 r. skonstruował on pierwszą na świecie jednoosobową łódź podwodną.

Jednym z najwybitniejszych poetów francuskich, ojcem współczesnej poezji w początkach XX w. był Wilhelm Kostrowski (Guillaume Apollinaire). Całemu światu znane są zasługi i osiągnięcia Marii Skłodowskiej-Curie, założycielki Instytutu Radowego w Paryżu.

Masowy napływ robotników polskich do Francji na początku lat dwudziestych bieżącego stulecia, w wyniku którego przybywa tu pół miliona ludzi — przesuwając punkt ciężkości dokonania indywidualnych na wysiłku zbiorowy — wkład polskiego robotnika w rozwój zniszczonej wojną gospodarki francuskiej, a głównie przemysłu górniczego. Większość Polaków osiadła w przemysłowo-górnich departamentach Nord i Pas-de-Calais, w Alzacji i Lotaryngii, w masywie centralnym i regionie paryskim. Odnaczała się ona dużą aktywnością zawodową i społeczną. Stosunkowo najaktywniej działała zbiorowość górnicza. Na roczne wydobycie 45 milionów ton węgla w okresie międzywojennym we Francji, 18 milionów ton przypadało na pracujących w departamencie Nord i Pas-de-Calais Polaków. Robotnik polski wydajnością pracy i postawą moralną wyróbił sobie trwałą i dobrą opinię wśród Francuzów.

Okres II wojny światowej i agresję Niemiec na Francję — stawiając przed narodem francuskim historyczne, zadanie obrony i walki o niepodległość narodową. Właśnie w tym okresie niezwykle chlubnie zapisali się polscy emigranci. W wyniku mobilizacji polskiej we Francji znalazło się pod bronią 85 tys. żołnierzy polskich, składających się głównie z górników. Po kapitulacji Francji większość z nich prowadziła dalej walkę w szeregach Ruchu Oporu — Resistance. Ogólnie w latach 1939-1945 na terenach Francji walczyło ok. 60 tys. Polaków. Pięć tysięcy poległo.

Lata po drugiej wojnie światowej przyniosły poważne zmiany strukturalne i społeczno-zawodowe w szeregach polskiej grupy etnicznej. Wśród Polaków odnotowuje się silny trend do kształcenia, co znajduje z jednej strony wyraz w rozwarstwieniu, z drugiej w szybkim awansie społeczno-zawodowym potomków polskich emigrantów. Mają oni dziś duży wkład w rozwój różnych dziedzin życia narodowego i społecznego kraju.

Nie sposób wyliczyć wszystkich Polaków odgrywających rolę w dzisiejszym życiu Francji. Można by wymienić najbardziej charakterystyczne postacie nauki, kultury, gospodarki i życia politycznego. Na wyróżnienie zasługują takie nazwiska jak: E. Pomian-Pożerski — pierwszy w świecie specjalista w dziedzinie higieny produktów żywnościowych, L. Gross — najwybitniejszy specjalista w leczeniu raka, K. Sztaber — znany elektrokardiolog i chirurg ginekolog, T. Starun — wybitny specjalista z dziedziny antybiotyków — dyrektor laboratorium w Centre National des Recherches Agronomiques, J. Langrod — profesor Institute des Hautes Etudes Internationales de l'Universite de Paris, znany specjalista prawa administracyjnego, W. Godlewski — wykładowca języka i literatury polskiej na uniwersytecie w Lille, czy wreszcie Z. Markiewicz — kierownik Katedry Literatury Polskiej przy Sorbonie.

Na polu sportowym znane są nazwiska M. Jazy (zająca) — olimpijczyka, odnanzonego Krzyżem Oficerskim Narodowego Orderu Zasługi, a także R. Kopaczewski (Kopy) — piłkarza, który aż 45 razy występował w barwach narodowych Francji, odnanzonego Legią Honorową.

W życiu politycznym istotną rolę odgrywają tacy ludzie jak: M. Poniatowski — obecny mer w L'Isle Adam, były sekretarz stanu w rządzie Valerego Giscarda d'Estaing, M. d'Orano — były minister Przemysłu i Badań Nuklearnych, Jean de Lipkowski — były podsekretarz w Ministerstwie Spraw Zagranicznych. Zmarły niedawno Jean Paul Palewski, przewodniczący polsko-francuskiej grupy parlamentarnej był jednym z najwybitniejszych polityków Francji i przyjacielem Polski.

Takich ludzi znad Sekwany, w których bije serce znad Wisły, jest dziś we Francji znacznie więcej. Oni wszyscy swoim talentem i pracą pomnażają dorobek współczesnej Francji.

SZWAJCARIA. — Przyjazny światu alpejski świstak korzysta z październikowego słońca i podjada jakiś smakowity kasek, gromadząc pieczołowicie tłuszcz, który musi mu wystarczyć na długi zimowy sen. Zaśnie już w końcu października, a obudzi się dopiero gdy śniegi w Alpach stopnieją, w maju lub czerwcu. (UPI)

Fałszywe Punkty Paserskie

Określenie paserzy odnosi się do ludzi, którzy sprzedają skradzione rzeczy.

Policja oczywiście zwalcza paserów, na równi ze zwalczaniem złodziei i ich przestępczych operacji. Ale zarówno paserzy, jak i sprzedających im skradzione rzeczy złodzieje są wyjątkowo ostrożni w swoim kryminalnym procederze, co poważnie utrudnia ściganie ich przestępstw.

Ale od czego są teoretycy zwalczania przestępczości w policji? Oni to znaleźli dobry sposób na walkę z złodziejami. Mianowicie w wielkiej tajemnicy policja w różnych ośrodkach miejskich przeprowadzała programy wyłapywania złodziei w zakładanych przez policję punktach operacji paserskich. Fundusze na ten cel dostarczała federalna agencja, Law Enforcement Assistance Administration.

Wysunięte zostały jednak obawy, czy te operacje policyjne, polegające na zakładaniu fałszywych sklepów paserskich, nie przyczynią się do zwiększenia możliwości złodziei w zakresie sprzedaży skradzionych rzeczy. Właśnie wspomniana agencja federalna zleciła przeprowadzenie badań tego problemu firmie National Issues Center, filii Westinghouse Corp.

Badania wykazały, że nie występują warunki dla ułatwienia złodziejom sprzedaży ich łupów w dodatkowych punktach paserskich, zakładanych przez policję.

Zjazd Biskupów Starokatolickich

Scranton, Pa. (Inf. wł.) — W dniach od 18 do 20 października odbędzie się w Scranton, Pa. zjazd biskupów Kościoła Starokatolickiego z udziałem m.in. Arcybiskupa Utrechtu, Marinusa Kok i Pierwszego Biskupa Polsko-Narodowego Kościoła Katolickiego, Tadeusza Zielińskiego oraz starokatolickich biskupów z Polski, Stanów Zjednoczonych, Holandii, Szwajcarii, Niemiec, Austrii, Jugosławii, Czechosłowacji i Kanady.

Po raz pierwszy tego rodzaju międzynarodowy zjazd duchowieństwa starokatolickiego odbędzie się w Stanach. Wszystkie poprzednie zjazdy odbyły się w Europie.

Również nie ustalone zostały podstawy dla przypuszczeń, że skoro jest więcej możliwości sprzedawania skradzionych rzeczy, wzrośnie liczba kradzieży, popełnianych i przez ludzi, którzy w warunkach braku tych dodatkowych punktów sprzedaży nie dopuszczaliby się złodziejstw.

"Sting Operations"

Był film pod takim tytułem, jak pisze o omawianym tu problemie sprawozdawca agencji prasowej (UPI), w którym agencji policyjnej udawali kryminalistów, kupowali od złodziei skradzione rzeczy, a później ich aresztowali.

Przykładowo "Sting Operation" wygląda następująco:

Agencji federalni, w porozumieniu z miejscową policją, udają paserów (fences) w wynajętych do tego celu lokalach handlowych. Przez policyjnych informatorów rozprowadza się w świecie złodziejskim informacje o istnieniu sklepu paserskiego i rabusie i złodzieje napływają ze skradzionymi czy zrabowanymi towarami.

Punkt paserski jest jednak pod ścisłą kontrolą. Rozmowy są ujmowane na taśmę, ukryte kamery filmowe chwytają każdą operację kupna-sprzedaży. Jest to doskonała dokumentacja dla oskarżenia i stąd z reguły złodzieje po aresztowaniu z miejsca przynajmniej się do winy.

Z relacji korespondenta (UPI) wynika, że chociaż w niektórych miastach tego rodzaju policyjne operacje zostały szeroko rozgłoszone w lokalnej prasie, to jednak rabusie i złodzieje są tak zainteresowani sprzedażą skradzionych samochodów, biżuterii, dywanów, czeków bankowych czy innych rzeczy, że powodzeniem cieszyli się i inne fałszywe sklepy paserskie w tej samej miejscowości.

Z przeprowadzonych badań wynika, że te metody wychwytywania złodziei przez policję stały się skutecznym środkiem odstraszającym. Chcąc sprzedać skradzione towary są "niepewni" i "podejrzliwi." Po aresztowaniu są pozytywnymi dla policji informatorami w wykryciu różnych zbrodni i przestępstw, jakie zostały popełnione. Właśnie tą drogą policja wykryła sprawców kilku morderstw, jakie zostały popełnione w Las Vegas, Nev., w pow. DeKalb w Georgia i w South Bend, Ind. (jb)

Henryk Sienkiewicz

Potop (I)

51

(Ciąg dalszy)

Pan wojewoda podlaski połączył się z nimi przy wyjściu z obozu. Widziano ich jak na dłoni, przepływających się przez Notec — po czym zamigotali jeszcze kilkakrotnie na skrętach drogi i znikli z oczu.

Po upływie pół godziny pan wojewoda poznański kazał rozjeżdżać się ludziom do namiotów, uznał bowiem, że niepodobna ich trzymać w szeregach, gdy nieprzyjacieli jeszcze o dzień drogi odlegli. Porozstawiano jednak liczne stráže; nie pozwolono wyganiać koni na paszę i wydano rozkaz, że za pierwszym ciachem zatrabieniem przez munsztuk wszyscy mają siadać na koń i stawać w gotowości.

Skończyło się oczekiwanie, niepewność, skończyły się zaraz swary, kłótnie; owszem: bliskość nieprzyjaciela, jak przepowiadał pan Skrzetuski, podniosła ducha. Pierwsza szczęśliwa bitwa mogła go nawet podnieść bardzo wysoko, i wieczorem zdarzył się wypadek, który zdawał się być nową szczęśliwą wróżbą.

Słońce właśnie zachodziło oświecając ogromnym, rażącym oczy blaskiem Notec i zanoteckie bory, gdy po drugiej stronie rzeki ujrano naprzód tuman kurzu, a potem poruszających się w tumanie ludzi. Wyległo, co żyło, na wały, patrząc, co to za goście; wtem od straży nadbiegł dragon z chorągwi pana Grudzińskiego dając znać, że podjazd wraca.

— Podjazd wraca!... wracają szczęśliwie!... Nie zjedli ich Szwedzi! — powtarzano z ust do ust w obozie.

Oni tymczasem w jasnych kłębach kurzu zbliżali się coraz bardziej, idąc wolno, następnie przepławili się przez Notec.

Szlachta przypatrywała im się z reżem nad oczami, bo blask czynił się coraz większy i całe powietrze przesycone było złotym i purpurowym światłem.

— Hej! coś ich kupa większa, niż wyjechała! — rzekł pan Słzichyng.

— Jeńców chyba prowadzą, jak mnie Bóg miły! — zakrzyknął jakiś szlachcic, widocznie tchórzem podszyty, który oczom swoim wierzyć nie chciał.

— Jeńców prowadzą! jeńców prowadzą!...

Oni tymczasem zbliżyli się już tak, że twarze można było rozróżnić. Na przedzie jechał pan Skoraszewski kiwając swym zwyczajem głową i gawędząc wesoło ze Skrzetuskim, za nim duży oddział konny otaczał kilkudziesięciu piechurów przybranych w kołiste kapelusze. Byli to istotnie jeńcy szwedzcy.

Na ten widok nie wytrzymała szlachta i puściła się naprzeciw wśród okrzyków:

— Vivat Skoraszewski! Vivat Skrzetuski!

Gęste tłumy otoczyły wnet cały oddział. Jedni patrzyli na jeńców, drudzy wypytывali się: „Jak to było?” — inni wyrażali Szwedom.

— A hu! A co?! Dobrze wam tak, psiajuchy!... Z Polakami zachciało się wam wojować? Macie teraz Polaków!

— Dawajcie ich sami!... Na szable ich!... Bigosować!...

— Ha, szoldry! ha, pludraki! popróbowaliście polskich szabel!...

— Mości panowie, nie krzyczcie jak wyrostki, bo jeńcy pomyślą, że wam wojna pierwszyna! — rzekł pan Skoraszewski. — Zwyczajna to rzecz, że się jeńców w czasie wojny bierze.

Ochotnicy, którzy należeli do podjazdu, spoglądali z dumą na szlachtę, która zarzucała ich pytaniami:

— Jakże to? Łatwo się wam dali? Czy musieliście się zapocić? Dobrze się biją?

— Dobrzy pacholki — odparł pan Rosiński — i bronili się znacznie, ale przecie nie z żelaza. Szabla się ich ima.

— Tak i nie mogli wam się oprzeć, co?

— Impetu nie mogli wytrzymać.

— Mości panowie, słyszyście, co mówią: impetu nie mogli wytrzymać!... A co?... Impet to gruntu!...

— Pamiętajcie, byle z impetem!... Najlepszy to sposób na Szweda!

Gdyby tej szlachcie kazano w tej chwili skoczyć na nieprzyjaciela, niechybnie nie zabrałoby już impetu, ale tymczasem nieprzyjaciela nie było widać — natomiast dobrze już w noc rozległ się głos trąbki przed forpocztami. Przybywał drugi trębacz z listem od Wittenberga wzywającym szlachtę do poddania się. Tłumy dowiedziawszy się o tym chciały posłańca rozsiekać, ale wojewodowie wzięli list do delibacji, choć treść jego była beczelna.

Jenerał szwedzki oświadczył, że Karol Gustaw przysłał swe wojska krennemu Janowi Kazimierzowi jako posiłki przeciw Kozakom, że zatem Wielkopoleanie powinni się poddać bez oporu. Pan Grudziński czytając to pismo nie mógł wstrzymać oburzenia i pięścią w stół uderzył, ale wojewoda poznański wnet uspokoił go pytaniem:

— Wierzysz waszmość w zwycięstwo?... Ile dni możemy się bronić?... Chceszli wziąć odpowiedzialność za tyle krwi szlacheckiej, która jutro może być przełaną?...

Po dłuższej naradzie postanowiono nie odpowiadać i czekać, co się stanie. Nie czekano już długo. W sobotę, dnia 24 lipca, stráže dały znać, że całe wojsko szwedzkie ukazało się naprzeciw Piły. W obozie zawrzało jak w ulu wilią wyroju.

Szlachta siadała na koń, wojewodowie przebiegali szeregi, wydając sprzeczne rozkazy, aż dopiero pan Władysław wziął wszystko w ręce i przyprowadziwszy do porządku wyjechał na czele kilkuset ochotników, by poprobować harców z rzeką i ludzi z widokiem nieprzyjacieli ośwoić.

Szła z nim jazda dość ochotnie, bo harce składały się zwykle z szeregu walk prowadzonych niewielkimi kupami lub pojedynczo, a takich walk ewentualnie w ztuce robenia szabla szlachta nie lękała się wcale. Wyszlę walczyć za rzekę i stanęli w obliczu nieprzyjaciela, który zbliżał się coraz bardziej i czerniał długą linią na horyzoncie jakoby bór świeżo z ziemi wyrosły. Rozwijały się więc pułki konne, piesze, ogarniając coraz szerszą przestrzeń.

Szlachta spodziewała się, że lada chwila sypną się ku niej harcownicy, rajтары, ale tymczasem nie było ich widać. Natomiast na wzgórzach odległych o kilka set kroków zatrzymały się niewielkie kupki, w których widać było ludzi i konie, i poczęły kłębić się na miejscu, co ujrzawszy pan Skoraszewski zakomenderował bez zwłoki:

— Lewo — w tył!

Ale jeszcze nie przebrzmiał głos komendy, gdy na wzgórkach wykwitły długie białe smugi dymu i niby ptaśtao jakieś przeleciało ze świstem między szlachtą, potem huk wstrząsnął powietrzem, a jednocześnie rozległy się krzyki i jęki kilku rannych.

Dzień Dobry Dzieci...

Jesień w Bibliotece

Ciesz się książką na półce
z deszczowej, szarej jesieni.
— Teraz przeczyta mnie Basia,
Teraz mnie Jurek doceni.

Zadziw dzieci: zamiast
stać tu jak cegła w murze,
opowiem im wszystkie swoje
przygody i podróże.

Wincenty Faber

Najlepsza Klasa

Już minął miesiąc od początku roku szkolnego i Piotr, uczeń klasy Ia, siedział w ławce i słuchał, co mówi pani nauczycielka. A pani mówiła same przyjemne rzeczy.

— Moi drodzy, muszę przyznać, że jestem z was bardzo zadowolona. Od początku roku szkolnego nie musiałam nikomu postawić ani jednej trójki, a jak wygląda dwójka, chyba w ogóle zapomnę. Wyglądacie porządnie, na lekcjach jest prawie cicho, nie spóźniacie się do szkoły. Bardzo się cieszę, że jestem waszą wychowawczynią. Tylko tak dalej, a okaże się, że nasza klasa będzie najlepsza ze wszystkich pierwszych klas.

Pani uśmiechnęła się, dzieci zwołały "hurra" i akurat zadzwieczał dzwonek.

— Słyszałeś, Piotrek? — zapytał Janek.
— Słyszałem — odpowiedział Piotruś.
— Ja tylko nie rozumiem — wtrąciła Ewa — dlaczego ma się dopiero okazać, czy nasza klasa jest najlepsza?
— Pewnie Ib i Ic też są dobre — domyślił się Piotruś.
— Coś ty! Nie chciałbyś, że byśmy byli najlepsi! — zapytał Janek.
— Chciałbym — potwierdził Piotruś — wszyscy by chcieli. I robimy co możemy, uczymy się, nie robimy awantur. ...
— A jeśli tamci też będą robili to samo?
— To wszystkie trzy klasy będą najlepsze.
— E to niedobrze — brknął Janek — ja bym wolał, żeby tylko nasza.
— Janek zamyslił się i nagle krzyknął:
— Mam pomysł! Już wiem, co zrobić, żeby wyszło na moje!
— Jaki pomysł?
— Ty się do tego nie nadajesz, chodź Ewa, coś ci powiem.
Piotruś oczywiście od razu obraził się. Z nadętą buzią poszedł do domu.

A na drugi dzień, Piotr, uczeń klasy Ia siedział w ławce i słuchał co pani nauczycielka mówiła:

— Moi kochani, na pewno już wiecie, że w naszej szkole zdarzyło się coś przykrego. Na szczęście nie dotyczy to naszej klasy i jestem zadowolona, że nie daliście się namówić na takie głupstwo. Otóż klasy Ib i Ic nie przyszły dzisiaj na pierwszą lekcję! Wszyscy zjawili się dopiero na drugą i jak się okazuje, wszyscy byli od ósmej na spacerze w parku! A ich nauczycielki czekały na uczniów w szkole! Jeszcze nie wiadomo kto wpadł na taki, niemądry pomysł. Jest nam bardzo nieprzyjemnie i pani kierowniczka okropnie się zmartwiła.

Janek podniósł dwa palce do góry.
— Proszę pani, to teraz nasza klasa jest już najlepsza?
To w tym wypadku nie jest takie ważne. Nie tyle nasza jest lepsza, ile tamte są gorsze.
— Wszystko jedno — ucieszył się Janek. — To przecież to samo.
— Nie zupełnie — powiedziała pani. — A teraz wyciągnijcie zeszyty.

I dzieci wyciągnęły zeszyty. Całą lekcję pisały i rysowały, a po dzwonku wszedł pan woźny i powiedział:

— Janek i Ewa są proszeni do pani kierowniczki.
Więc Janek i Ewa poszli, a cała klasa próbowała się domyślić po co? Na trzeciej lekcji, pani wychowawczyni powiedziała:

— Janek! Wstań i powiedz co zrobiliście z Ewą.
— Janek miał uszy czerwone jak dojrzałe pomidory, a Ewa płakała na cały głos.

— Ja... ja tylko chciałam... żeby nasza klasa... była najlepsza. Myśmy im... myśmy ich zawiadomili, że na ósmą mają zebrać się w tym... w parku...

— Żeby się spóźnili do szkoły, tak?
— No... niby tak, ale...
— A, to dziękuję wam bardzo. W ten sposób oni się spóźnili, a wy nie. I okazało się, że klasa Ia jest najlepsza, bo się nie spóźniła. Bardzo się cieszę!
— Piotrek — szepnął do kolegi Marek — czy pani naprawdę tak myśli?
— Puknij się w głowę — odszepnął Piotruś. Nie rozumiesz co te głuptasy narobiły?

Ślubna Suknia Jesieni

Kiedy jesień z październikiem ma się spotkać,
słonko siada do złotego kołowrotka.
Przędzie nitki z rannej mgiełki i z promieni,
a wiatr tka z nich ślubną suknię dla jesieni.

CZY ZNASZ TE POWIEDZONKI?

Postępując się rysunkami, uzupełnij te często używane powiedzenia.

1. Głodny jak ....
2. Uparty jak .....
3. Pracowity jak .....
4. Słodki jak ....
5. Przebiegły jak ...
6. Wierny jak ....

Uwaga! Listy dotyczące "kącika" dla dzieci, prosimy nadsyłać na adres: "Dzień Dobry Dzieci," 1823 S. 49th Ave., Cicero, Ill. 60650. Za najlepsze wypracowania i odpowiedzi przewidziane są nagrody.

Opracowała: Janina Duda

Tajemniczy Zgon Przyjaciela St. Pyjasa

London (DP) — Rzecznik polskiego Komitetu Obrony Robotników doniósł korespondentowi Reutersa w Warszawie, że ważny świadek w sprawie gwałtownej śmierci krakowskiego studenta, Stanisława Pyjasa, zakończył życie także w sposób gwałtowny i w tajemniczych okolicznościach.

Chodzi o 25-letniego przyjaciela Pyjasa z lat dziecinnych, jego kolegę na wydziale humanistycznym Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, Stanisława Pietraszko. Według uzyskanych przez KOR informacji, ciało jego znaleziono w sztucznej jeziorze w dniu 1 sierpnia, tj. w 3 miesiące po śmierci Pyjasa.

Student Pietraszko był ważnym świadkiem w sprawie śmierci Pyjasa, bo zeznał w śledztwie, że widział go na krótko przed śmiercią w towarzystwie mężczyzny, którego — jak się wydaje — był gotów zidentyfikować.

Jak już donosiliśmy szczegółowo, Pyjasa znaleziono martwego na klatce schodowej jednego z domów w Krakowie. Studenci krakowscy twierdzili, że został zamordowany w związku ze swą czynną współpracą z Komitetem Obrony Robotników.

Dom, w którym znaleziono jego zwłoki, został spontanicznie udekorowany kwiatami, studenci zapalili tam świece, po czym odbyły się w Krakowie wielkie żałobne demonstracje, których władze nie miały odwać zakazać. Studenci stworzyli specjalny komitet twierdząc, że kontrolowany przez reżym studencki związek nie reprezentuje ich interesów ani poglądów.

Działo się to w maju, w czasie dorocznego młodzieżowego jubileuszu w Krakowie. Choć wszystkie okoliczności przeczyły temu, reżym stwierdził od początku, że Stanisław Pyjas upił się, spadł ze schodów i udusił się własną krwią. Zmuszone postawą krakowskiej młodzieży władze zarządziły policyjne śledztwo, które na początku prokurator umorzył stwierdzając, że nie znaleziono dowodów czyjejkolwiek winy. Orzeczenie prokuratora podtrzymało kwestionowaną od początku przez młodzież i przez KOR teorię przypadkowości śmierci Pyjasa.

Teoria ta stała zawsze na bardzo chwiejnych nogach, bo opierała się na twierdzeniu o upiciu się Pyjasa, który — jak to jednogłośnie stwierdzają jego koledzy — alkoholu nigdy nie nadużywał.

Ponadto władze nie wyjaśniły z jakiego powodu ciało Stanisława Pyjasa znalazło się na klatce schodowej domu, znajdującego się w dzielnicy w której zmarły nigdy nie bywał i z którym nic go nie łączyło.

Gwałtowna śmierć najbliższego przyjaciela Pyjasa rzuca nowe posępne światło na całą tę aferę.

Zebranie Stow. Dobroczynności

Zebranie Stowarzyszenia Dobroczynności przy ZNP odbędzie się we wtorek, dnia 11 października w siedzibie ZNP, 6100 N. Cicero Ave. Początek o godzinie 7:30 wieczorem. Ze względu na ważne sprawy prosimy o liczne i punktualne przybycie.

Policjanci Oskarżają Swoje Władze Zwierzchnie

Porucznik policji z Chicago i dwaj sierżanci, utrzymujący, że niezgodnie z przepisami zostali pominięci przy nominacji na wyższe stopnie, wnieśli pozew do Sądu Okręgowego w Cook, o wstrzymanie wszystkich ogłoszonych ostatnio przez Dep. Policji nominacji.

Kongr. Rostenkowski Otworzy Wystawę Poświęconą Kościuszce

Kongresman Dan Rostenkowski będzie gospodarzem uroczystości otwarcia wystawy dokumentów po Tadeuszu Kościuszkę w Muzeum Polskim w Ameryce, przy Milwaukee ave., Chicago, Ill. Uroczystość ta odbędzie się 17 października, początek o godzinie 10:30 przed południem.

Dokumenty przedstawione na wystawie pochodzą z Archiwum Narodowego w Washington: Dan Rostenkowski zaprezentuje na wystawie także książkę p.t. "Listy Tadeusza Kościuszki z Rewolucji Amerykańskiej." Jeden z egzemplarzy tej książki Rostenkowski wręczy prezydentowi Carterowi.

Wystawa będzie trwała do 31 października i będzie otwarta przez siedem dni w tygodniu, od 1 do 4 po południu.

Rep. Lechowicz Uhonorowany

Reprezentant stanowy Ted Lechowicz otrzymał honorowy tytuł "Man-of-the-Year". Uroczystość z tym związana odbyła się w piątek, 30 września. Mistrzem ceremonii był Dennis Voss, prezes Parkway Bank and Trust, 4747 N. Harlem Ave. Uroczystość urządzona przez "The United Polish American Councils" odbyła się w restauracji Białego Orła.

Na zdjęciu (od prawej): ks. biskup A. Abramowicz, T. Przybyło, D. Voss, T. Lechowicz, S. Wiśniewski i D. Rostenkowski.

Czy Możemy Się Ustrzec Przed Zachorowaniem Na Raka

Czy możemy się ustrzec przed rakiem? Odpowiedź na to pytanie nie jest prosta. Najpierw powiedzmy sobie, co to jest rak. Ta straszna, przerażająca wywołująca chorobę, której wspólną cechą jest patologiczny, a więc nieprawidłowy wzrost komórek, tych najmniejszych niejakie cegiełek, z których zbudowane są tkanki naszego ciała. W normalnych warunkach komórki, pełniące rozmaite funkcje w naszym organizmie, są ukształtowane wg. określonego planu i niejako "wiedzą", jak się zachować, rozrastać i rozmnażać, aby wypełnić przeznaczone sobie zadania.

Następują jednak sytuacje, kiedy — na skutek nie całkowicie jeszcze przez naukę zbadanych przyczyn — ten porządek budowy, a w konsekwencji i czynności, zostaje zakłócony. Komórka zaczyna się rozrastać w sposób nie kontrolowany i przestaje pełnić swoje dawne funkcje. Np. komórki tworzące do niedawna normalną tkankę płucną — jakby buntują się: zmieniają swoją strukturę, wyrodniają. Na pewnym odcinku płuco przestaje być płucem — powstaje coś co nauka nazywa nowotworem. Ten rozrastając się niszczy płuco, które nie może pełnić już swoich czynności: następuje zgon chorego.

Taki właśnie "bunt komórek" nazywamy potocznie rakiem. W zależności od tego w obrębie jakiegoś narządu owa "rewolucja" następuje mowy o raku skóry czy żołądka, piersi czy płuc, oka czy wątroby.

Choroby nowotworowe atakują ludzi bez względu na wiek, rasę, kolor skóry. Wg. beznamiętnych statystyk z roku na rok następuje wzrost zachorowalności na raka na całym świecie. Armie uczonych we wszystkich krajach prowadzą badania mające na celu zidentyfikowanie, poznanie i zwalczanie tego najgroźniejszego wroga ludzkości. Wiek się o nim coraz więcej, ale jak dotąd radykalnej broni nie wynaleźli, choć trwają gorączkowe poszukiwania. Przewiduje się natomiast, że np. w Stanach Zjednoczonych z żyjących obecnie ludzi zachoruje na raka — wcześniej czy później — 54 miliony osób! Pomyślny — jedna osoba na cztery.

Istnieją takie formy raka, których pochodzenia medycyna jeszcze nie zna. Nie wiadomo co powoduje, nie wiadomo jak je skutecznie leczyć. Są inne, bliżej zbadane, które można kontrolować a nawet, przy pomocy odpowiednich zabiegów, zupełnie likwidować. Wiemy, że pomoce są tu operacje chirurgiczne, naświetlania, tak zwana chemioterapia oraz inne środki. Istnieje znaczny odsetek wyleczeń w przypadku raka skóry; uratowano życie wielu kobiet z rakiem piersi czy narządów kobiecych; przywrócono zdrowie ludziom dotkniętym rakiem krtani, płuc czy innych narządów wewnętrznych. Sytuacja nie jest więc beznadziejna, a sukces zawsze zależy od wczesnego rozpoznania choroby i właściwego doboru sposobów leczenia. Jest to oczywiście zadanie lekarza.

Czy istnieje jednak coś co my zwykli, trochę wystraszeni śmiertelniczy

możemy zrobić, aby nie dopuścić do wybuchu tej choroby w naszym organizmie? Zdaniem naukowców i lekarzy nie można na to pytanie odpowiedzieć w 100 procentach twierdząco. Jak już wspomnieliśmy, w pewnych przypadkach jesteśmy bezsilni. Z drugiej jednak strony wiadomo, że istnieje cały szereg tzw. czynników rakotwórczych znanych nauce, które i my powinniśmy znać i w miarę możliwości ich wpływu unikać. Wymieńmy tu choćby dym papierosowy, nadmiar promieni nadfioletowych i promieni Roentgena, stały kontakt z pewnymi chemikaliami lub mechaniczne drażnienie tkanki.

Oczywiście czytelnicy orientują się, że kwestia raka jest niezwykle złożona i skomplikowana, a to co możemy tutaj tylko bardzo powierzchownie, ogólnikowo i pobieżnie szkice problemu. Warto jednak pewne podstawowe rzeczy wiedzieć. I tak pamiętajmy, że dym papierosowy jest rzeczywiście niebezpieczny, a unikając palenia znacznie zmniejszamy możliwość zachorowania na raka płuc; że nadmierne wystawianie skóry na słońce może spowodować jej raka, a więc zrezygnujmy z modnego, ale niebezpiecznego smażenia się goziami na plaży; unikajmy, o ile możliwe, kontaktów z chemikaliami; nie jedzmy nie mytych a spryskiwanych owadobójczymi środkami owoców; zrezygnujmy z nadmiaru puszkowych potraw; nie dogadajmy podniebieniu, utrzymując w jadłospisie zbyt wielkiej ilości tłuszczów i węglowodanów. W ogóle zmieńmy tryb życia, jeśli ten, który prowadzimy, nie jest racjonalny. Żyjmy prościej i naturalniej, a nasze szanse zachowania zdrowia znacznie się zwiększą.

(K. G.)

Zebranie Emerytów Kombatantów

Klub Emerytów Kombatantów odbędzie swe miesięczne zebranie w środę, 12 października, o 11 przed południem, w domu SPK, 2914 W. North Avenue. — T. Fiala, prezes; M. Kmiecik, sekr.

Dzień Cukierków — Fundusz Dla Niewidomych

Ponad 30,000 członków Illinois Lions Club ogłasza, że proklamowany przez gubernatora Candy Day — Dzień Cukierków, przypada w tym roku na piątek, 14 października.

Organizacja ta pomaga ludziom niewidomym lub z ciężkimi wadami wzroku, prowadząc dla nich programy badań lekarskich, gromadząc dla nich okulary, patronując programowi "dawców oczów." Prowadzą dla niewidomych kursy, na których przystosowują się oni do normalnego życia w społeczeństwie oraz trenują psy, które są przewodnikami dla niewidomych.

14 października na rogach ulic we wszystkich miastach Illinois, w centrach handlowych i placach publicznych będą rozdawane cukierki — "Lions" nie sprzedaje cukierków — w zamian za dotacje dla niewidomych.

Z Życia Organizacyjnego Z.N.P.

Sejmik Okręgu 13 ZNP

Sejmik Okręgu 13 ZNP odbędzie się w niedzielę, 23 października, punktualnie o godz. 1:00 po południu, w sali Weteranów, 6005 W. Irving Pk.

Gminy proszone są o wysłanie pełnej liczby delegatów i delegatek, jednego na każde 500 lub większy ułamek pełnoletnich członków w danej gminie. Gminy, które mają mniej niż 251 członków mają prawo do jednego delegata lub delegatki. Mandaty podpisane przez zarząd Gminy, proszę przelać na mój adres.

Na mocy uchwały ostatniego Sejmu, poza delegatami z Gmin, na Sejmik zapraszam wszystkie Grupy w Okręgu 13 ZNP o wydelegowanie jednego, a nie więcej jak dwóch członków z każdej Grupy do zwięcia udziału w Sejmiku.

Mając dobro Związku Narodowego Polskiego na względzie, proszę o przybycie na Sejmik w celu omówienia i przedyskutowania spraw rozwojowo-organizacyjnych.

Kazimierz Musielak, komisarz Okręgu 13 ZNP.

Mężczyźni Wolontariusze Potrzebni w Szpitalu

Nowy dyrektor wolontariuszy w szpitalu Sw. Elżbiery, 1431 N. Claremont Ave., pani Sally Stipe, apeluje do osób dysponujących czasem i dobrą wolą o zgłaszanie się do pracy społecznej w tym szpitalu. Szpital potrzebuje dużej liczby chętnych do pomocy, a zwłaszcza przydałoby się obecnie kilku mężczyzn. Kobiety pracują ochotniczo w szpitalach od dawna i niejako tradycyjnie, nie jednak nie stoi na przeszkodzie, aby znalazł tam ujście swej energii i umiejętności silny, zdecydowany mężczyzna, jakich z pewnością nie brak wśród panów na emeryturze.

Zainteresowani mogą dzwonić pod nr. 278-2000, wewn. 263.

Koncert Fortepianowy

Podajemy do wiadomości zainteresowanych, że w niedzielę, 16 października, w Pick-Staiger Concert Hall, 1977 Sheridan Road, Evanston, o godz. 3:30 po poł., odbędzie się koncert fortepianowy znanej pianistki Wandy Paul. W programie m.in. Bach, Ganz, Chopin oraz etudy Karola Szymanowskiego, które grać będzie dla przypomnienia tego kompozytora publiczności w 40 rocznicę jego śmierci.

Pani Wanda Paul, gorąca entuzjastka polskiej muzyki, po raz pierwszy przedstawiła utwory Szymanowskiego publiczności amerykańskiej w 1938 roku, grając wówczas Symfonię Concertante z towarzyszeniem orkiestry symfonicznej Illinois. Jej zauroczenie muzyką polską a zwłaszcza Szymanowskim nie uległo osłabieniu przez wiele, wiele lat; jest laureatką licznych nagród muzycznych, świetnym muzykiem, koncert zapowiada się więc uroczym szczególnie interesującym.

Po bliższe informacje prosimy dzwonić: 492-5400.

Dziennik Związkowy

POLISH DAILY ZGODA

Second-Class Postage Paid at Chicago, Illinois
Published Daily except Saturdays and Sundays at
ALLIANCE PRINTERS AND PUBLISHERS, INC.
1201 Milwaukee Avenue, Chicago, Illinois 60622

JAN F. KRAWIEC, Redaktor Naczelny zarządca EDWARD C. RÓŻANSKI
Telefon do Redakcji przed 7:30 rano BRunswick 8-8707
Telefon wszystkich Biur BRunswick 8-8700. Rękopisów i fotografii Redakcja nie zwraca.

WARUNKI PRENUMERATY

WYSYŁAMY PRZEZ POCZTĘ
W STANACH ZJEDN. I W KANADZIE

DO INNYCH KRAJÓW:

Codziennie i Weekendowe	Tylko Weekendowe Wydanie
Rocznie (1 yr.) \$31.50	Rocznie (1 yr.) \$10.25
Półrocz. (6 mos.) 18.00	Półrocz. (6 mos.) 6.75
Kwartal. (3 mos.) 10.50	Kwartal. (3 mos.) 4.00
Miesięcz. (1 mo.) 5.00	
W kioskach (News-Stands) — pojedynczy Numer Codziennie (Single Daily Copy) 25c	

Codziennie i Weekendowe	Tylko Weekendowe Wydanie
Rocznie (1 yr.) \$41.00	Rocznie (1 yr.) \$13.00
Półrocz. (6 mos.) 25.00	Półrocz. (6 mos.) 9.50
Kwartal. (3 mos.) 15.00	Kwartal. (3 mos.) 6.00
W kioskach (News-Stands) — pojedynczy Numer Weekendowy (Single Week-End) 30c	

Afryka — "Wietnamem" Castro?

Dzięki wolności słowa jaka obowiązuje w naszym kraju, rząd nie może zabronić prasie pisanie na jakiś temat lub narzucać, o czym i jak ma pisać. Mimo to z nadejściem "odwilży" między Washingtonem a Hawaną w prasie ukazuje się więcej informacji i komentarzy korzystnych dla Kuby Fidela Castro niż niekorzystnych. A już o operacjach kubańskich w Afryce prawie całkiem głucho.

Przyczyną "dopasowania się" prasy do oficjalnej polityki Washingtonu nie są naciski rządu lecz powiązania właścicieli środków masowego przekazu z przemysłowcami pielgrzymującymi do Hawany i liczącymi zyski jakie wyciągną z ewentualnego handlu z Kubą.

Obecna "odwilż" między Washingtonem a Hawaną jest "dzieckiem" nowego rządu Stanów Zjednoczonych. Przez lata oficjalny Washington uzależniał nawiązanie stosunków z Kubą od rezygnacji Fidela Castro z akcji wywrotowej w innych krajach. Castro nie poprawił się, lecz rozszerza swoją działalność w krajach "trzeciego świata", szczególnie w Afryce i na wyspach Morza Karaibskiego pod "nosem" Stanów Zjednoczonych, ale Washington postanowił pójść do Kanossy.

Powszechnie znany jest decydujący udział wojsk kubańskich w zdobyciu Angoli dla prosojskich komunistów. Kubańczycy w mundurach lub po cywilnemu wywierają duży wpływ na politykę wewnętrzną i zagraniczną Konga (Brazzaville), Gwinei-Bissau, Sierra Leone, Etiopii i Mozambiku. Ostatnio coraz więcej Kubańczyków działa w Zambii, gdzie szkoła partyzantów do walki z białym rządem w Rodezji. Kubańskie oddziały wojskowe ochraniają kolumny ciężarówek przewożące broń sowiecką z Angoli do obozów partyzantów w Zambii. Z oddziałami kubańskimi przybywają do Zambii sowieccy "instruktorzy" i "doradcy".

Za rozszerzanie imperium sowieckiego w Afryce płaci Kuba dużymi stratami w ludziach, a sukcesy okazują się często tylko chwilowymi zdobyczami. Zarówno Moskwa jak Hawana

przekonały się, że zdobycie Angoli i osadzenie w Luandzie rządu MPLA Agostino Neto nie zakończyło operacji. Przeciwnicy MPLA panują nad znacznymi częściami kraju i gdyby nie wojska kubańskie, reżim Neto dawno przeszedłby do historii.

Zdawało się, że Mozambik, podobnie jak Angola dawna kolonia Portugalii, nie będzie sprawiał Moskwie wiele kłopotów. Przywódca "ruchu wyzwolenia" Machel objął władzę i początkowo nie miał silniejszej opozycji. Wprowadzenie marksizmu siłą doprowadziło do buntu wielu plemion i obecnie Machel apeluje do Castro o pomoc przeciw partyzantom, którzy dążą do obalenia jego reżimu. Castro nie może sobie pozwolić na wysłanie dodatkowych sił do Afryki i nie może przerzucić części wojsk znajdujących się w Angoli.

Zaangażowanie się w Etiopii przyniosło więcej szkody niż pożytku. Kubańscy instruktorzy nie są w stanie wskrzesić ducha bojowego w oddziałach etiopskich, które mimo przewagi liczebnej i lepszego uzbrojenia ponoszą klęskę za klęską w walkach z partyzantami somalijskimi w prowincji Ogaden, wspierani przez rząd Somalii. Prezydent Somalii Siad Barre był dotąd wiernym sojusznikiem Moskwy, ale sowieckie dostawy broni do Etiopii i udział Kubańczyków w szkoleniu wojsk etiopskich, skłoniły go do zmiany frontu. Obecnie prezydent Barre mówi, że Morze Czerwone jest "morzem arabskim i bezpieczeństwo żegluga na jego wodach spoczywa wyłącznie na barkach arabskich". Pomoc dla Etiopii odsunęła od Moskwy także Sudan.

Duże straty w ludziach w Angoli skłoniły Castro do wycofywania Kubańczyków z terenów walk z partyzantami i używania ich do obrony składów oraz ważnych węzłów komunikacyjnych. Castro przekonuje się, o czym wiedzą od dawna Europejczycy, że Afryka jest trudnym i kosztownym terenem do utrzymania. Komentarzy środków masowego przekazu coraz częściej mówią, że Angola staje się "Wietnem" Fidela Castro.

Zakończenie Sporów

W tym powszechnym bałaganie, jaki jest tak typowy dla programów opieki społecznej, dodatkowe komplikacje wynikały ze sporów między administracją rządową a władzami stanowymi na temat wpłat na rzecz stanów. Chodzi tu o setki milionów dolarów. Pewne spory były nawet przenoszone do sądów federalnych, gdy Departament HEW domagał się zwrotów wpłaconych różnym stanom sum.

Ale nareszcie nastąpiło w tych sporach wyjaśnienie. HEW zdecydował, że wpłaci na rzecz 19 stanów sumę \$532 miliony, jak też wycofa sprawy sądowe o łączną sumę \$830 przeciw 22 stanom. Ze swej strony stany zgodziły się odstąpić od żądań w stosunku do administracji federalnej, dotyczącej łącznej sumy biliona dolarów i wycofają z sądów swoje skargi. Nastąpi więc spokój na tym odcinku.

Zagadnienie to wynikało na tle sporów między władzami federalnymi i stanowymi o użytkowanie pomocy federalnej na opiekę społeczną w latach 1969-75. Ponieważ nie można było tych sporów załatwić drogą kompromisów, stany zaczęły występować do sądów przeciw HEW.

Komputery Zawodzą

Wypadki oszustw bankowych, — przeciw którym komputery rzekomo miały chronić instytucje bankowe, są coraz częstsze. Okazuje się, że komputery nie wykrywają chwytów spryciarzy, którzy myślą lepiej niż maszyny komputerowe. Toteż w Kongresie zagadnienie to jest rozważane pod kątem opracowania projektu ustawy, która uregulowałaby sprawę, kładąc kres oszukańczej praktyce oraz tym samym zabezpieczając interesy instytucji bankowych.

Na ten problem zwrócił uwagę "U. S. News Washington Letter", podając niektóre przykłady oszukańczej praktyki. Tak więc jeden oszust zagarnął około \$200,000, gdyż nadrukowywał na formularzach dla depozytów bankowych numer swego własnego konta, a następnie podkładał te formularze na stoły w banku. Depozytorzy załatwiający sprawy wpłat zwykłe szybko i niejako automatycznie, używali tych formularzy, nie zwracając uwagi na nadrukowane numery. W rezultacie komputer odczytywał sfałszowane numery i odnotowywał wpłaty na konto oszusta.

Według innej oszukańczej praktyki aferzyści zmieniali komputerowe numery na czekach osobistych w ten sposób, że komputer przekaza-

zywał informacje do innego banku, nie naruszając sum depozytowych oszustów. Po prostu i w tym wypadku maszyna zawodziła.

W obecnym stanie rzeczy ani prawa federalne, ani też stanowe nie pokrywają oszustw popełnianych przy bezwiednej pomocy maszyn elektronicznych. To właśnie szczególnie zaniepokoiło ustawodawców kongresowych, którzy opracowują obecnie projekt nowego prawa, zamierzając ująć w nim surowe wyroki i kary za tego typu nadużycia.

Tak więc i dziedzina komputerowa zostanie poddana pod przepisy prawne, aby opanować sytuację, gdy znakomicie przecież działające maszyny komputerowe mimo wszystko są dyszansowane przez najznakomitszy komputer, jakim jest umysł ludzki.

To i Owo

W Austin, w Teksasie, już 13 automatycznych pralni (laundrettes) czerpie energię ze słońca. 4000 galonów (18000 litrów) gorącej wody dziennie w lecie, a połowę tego w zimie produkują odpowiednio wykorzystane promienie słońca.

Umieszczone poniżej opinie nie zawsze są zgodne ze stanowiskiem Redakcji.

Belgrad

NOWY DZIENNIK. — W dniu dzisiejszym rozpoczęła się w Belgradzie konferencja sygnatariuszy układu z Helsinek z roku 1975. Wśród innych postanowień w dziale trzecim deklaracji przewidziano liberalizację kontaktów między krajami demokratycznymi i mającymi rządy komunistyczne. Postanowienia tak zwanego "trzeciego koszyka" dotyczą ułatwień w przepływie informacji, w pracy dziennikarzy, wymianę książek i publikacji, i innych wartości kulturalnych, ułatwień w podróżach i włączeniu rodzin.

Po wstępnym spotkaniu w czerwcu również w Belgradzie sygnatariusze układu z Helsinek spotykają się teraz, by dokonać przeglądu, w jakim stopniu deklaracja jest wykonywana. W czerwcu Moskwa i przedstawiciele rządów komunistycznych dokonywali ekwilibristyki, aby dyskusję na ten temat ograniczyć, a znaczenie konferencji belgradzkiej pomniejszyć. Z trudem osiągnięty kompromis przewiduje, że rozpoczynająca się dzisiaj konferencja zakończy się przed świętami Bożego Narodzenia, ale zostanie wznowiona, jeśli będzie tego wymagać przygotowanie ostatecznych dokumentów.

Belgrad mieć będzie istotne znaczenie dla rozwoju stosunków między Wschodem a Zachodem. Godząc się na sowiecką propozycję zwołania konferencji w Helsinkach i podpisując jej Akt Końcowy, rząd amerykański i rządy zachodnioeuropejskie podjęły ogromne ryzyko.

Dając Sovietom aprobatę na ich nabytki terytorialne i aprobując status quo w Europie, zachód miał nadzieję, że strona komunistyczna, jeśli nie podniesie Żelaznej Kurtyny, to przynajmniej ją uchyli. Przedstawicielom Polonii amerykańskiej obecny ambasador USA w Warszawie — Richard R. Davies tłumaczył, że rząd amerykański chce w ten sposób otworzyć nową kartę w stosunkach z blokiem sowieckim i z PRL. Była to, oczywiście, polityka na kredyt, bez gwarancji jej zmiany po stronie komunistycznej. Politycznie myśląc Polonia ustosunkowała się do tej zmiany ze sceptycznym wyczekiwaniem.

Teraz w Belgradzie można będzie ustalić, co należy zaliczyć do kategorii złudzeń, a co do realiów. Generalnie biorąc, ZSRR tylko w minimalnym stopniu wykonał postanowienia Aktu Końcowego. PRL zliberalizowała nieco politykę wiz turystycznych, nadal jednak konsultaty traktują wydawanie wiz jako błąd polityczny wobec aplikantów; tysiącom osób — mającym pełne uzasadnienie podróży — odmawia się paszportów. Przepływ informacji jest nadal ograniczony, a cenzurę stosuje się wszechstronnie. Pisma i wydawnictwa polskie z zagranicy nie są dopuszczane do Polski pomimo istniejących możliwości komunikacyjnych. Ułatwienia w łączeniu rodzin pozostawiają wiele do życzenia. W szeregu wypadków władze nadal stosują nieludzkie i bezsensowne ograniczenia i odmawiają paszportów nieletnim dzieciom i żonom. Wreszcie audycje radiowe do Polski, nie tylko Radia Wolna Europa, ale i innych radiostacji zachodnich, są zagłuszane lub tłumione przez celową politykę doboru fal.

Z drugiej strony, rządy komunistyczne wysuwają szereg zarzutów pod adresem Zachodu. Różnica w podejściu polega jednak na tym, że rządy i masmedia krajów demokratycznych nie mają nic przeciw analizowaniu i dyskusowaniu wszelkich zarzutów. Społeczeństwo wolne i otwarte nie stosują celowej polityki ograniczeń wobec przepływu idei, wiadomości i osób.

Konferencja w Belgradzie będzie sprawdzianem, w jakim stopniu można spodziewać się na Wschodzie ewolucji w rozszerzeniu zakresu praw i swobód ludzkich. Czy też wykaże, że pomimo potoków słów i deklaracji świat nadal żyje w okresie utajonej zimnej wojny, a rządy komunistyczne chcą nadal stosować w Europie wschodniej politykę reakcji, sprzeczną z postępowaniem ludzkim.

"Dziennik Związkowy"
kosztuje mniej
niż szklanka piwa!

Dr Zbigniew V. Sedlak

Choroby Umysłowe
Wśród Polaków w Anglii

Według danych w czasopiśmie "Social Psychiatry" 12, 25-35 (1977) okazuje się, że choroby umysłowe i nerwowe wśród Polaków zamieszkających w Anglii i Walii są procentowo wyższe niż u ludności tubylczej, a także innych mniejszości narodowych. Obserwacji tych dokonał dr R. Cochrane z Uniwersytetu w Birmingham.

Uwagi te są zgodne z innymi opublikowanymi pracami, które podkreślały, że choroby umysłowe i nerwowe wśród emigracji są częstsze niż u ludności kraju zaadoptowanego. Procentowo więcej Polaków przebywa w szpitalach dla umysłowo chorych niż Anglików. Jednak trzeba tu dodać, że polskie społeczeństwo w Anglii jest starsze wiekiem, a starsi ludzie cierpią częściej na wszelkiego rodzaju schorzenia nerwowe.

Dlatego liczba zgłoszeń do szpitali pacjentów polskiego pochodzenia nie jest związana z jej etniczną przynależnością, ale raczej z wiekiem. Dr Cochrane udowodnił jednak, że pomijając wiek pacjenta mimo wszystko procentowo Polacy stanowią duży odsetek chorych nerwowo.

Dane: na 100,000 mieszkańców przyjęto do szpitali dla nerwowo chorych 610 mieszkańców polskiego pochodzenia w porównaniu z 306 angielskiego.

Wśród kobiet stosunek ten przedstawia się: 709 Polek przyjęto do szpitali w porównaniu z 380 kobietami pochodzenia angielskiego. Jedynie liczba pacjentów ze Szkocji i Irlandii jest zbliżona do danych odnośnie Polaków.

Mniejszości Narodowe

W swoim artykule dr Cochrane stara się dociec dlaczego choroby nerwowe wśród mniejszości narodowych są tak, liczbowo ujmując, różne. Jest możliwe, że w Polsce, Szkocji czy Irlandii chorych nerwowo jest rzeczywiście więcej niż w Anglii. Niestety nie ma danych krajowych, ale dane ze Szkocji i Irlandii wskazują na tę samą proporcjonalność zachorowań co w Anglii.

Dr Cochrane przychylił się do tezy, że należy te zjawiska badać z punktu widzenia selektywnej emigracji. Aby otrzymać, np. prawo pracy, paszport i wizę w Pakistanie na wyjazd do Anglii tylko ci, którzy mają silną wolę, spryt, determinację — mają szansę. Naturalnie tego rodzaju osoba nie będzie skłonna ulec chorobie czy załamaniu nerwowemu.

Z drugiej strony emigracja do Anglii ze Szkocji jest łatwa, dlatego ci którzy nie mają "twardego charakteru", są słabi i do pewnego stopnia nieudolni emigrują do Anglii. To z kolei czyni ich potencjalnymi kandydatami na załamania nerwowe. Chociaż ta hipoteza jest prawdopodobna odnośnie emigrantów ze Szkocji i Irlandii lub innych państw, jednak czy jest ona prawdziwa w odniesieniu do Polaków?

Inny rodzaj

Moje własne dociekania i badania sugerują, że tak nie jest. Dlatego podaje poniżej inne wytłumaczenie stosunkowo wysokiej liczby nerwowo chorych Polaków w Anglii i Walii.

Emigracja Polaków do Anglii nie była emigracją chłopską, ani emigracją ludzi, którzy stali się wyrzutkami społeczeństwa lub okazali się słabymi w Polsce.

Wprost przeciwnie, np. z cenzusu z r. 1961 dowiadujemy się, że 30% Polaków w Londynie posiada wyższe wykształcenie w porównaniu z 4% brytyjskiego pochodzenia. Z tego widać wyraźnie, że jest duża różnica między emigracją szkocko-irlandzką a polską.

Emigracja polska do Anglii miała także inny charakter niż emigracja Polaków do Ameryki w latach 1900. Była to emigracja chłopstwa z problemami niejednokrotnie natury "nerwowo chorej."

Polacy w USA

Profesorowie Thomas i Znaniecki wychodzą z założenia, że wysoki stosunek procent zachorowań i załamania nerwowych wśród Polaków w USA był skutkiem niewystarczającej opieki socjalnej oraz niezdolności przedstawienia się z trybu życia wiejskiego na miejski; nie odnosi się te uwagi do emigracji polskiej w W. Brytani.

Instytucje kulturalno-społeczne i kościelne istnieją w Anglii i Walii. Adaptacja natomiast do życia miejskiego przeszła prawie bezboleśnie. Według wszelkich danych najnowszej psychologii emigracja polska winna

być pod względem chorób nerwowych, o wiele zdrowsza niż to jest w rzeczywistości. A więc co się stało, gdzie leży przyczyna?

Dwa Powody

Chciałbym przedstawić dwa powody. Po pierwsze emigracja do Anglii była niezmiernie trudna. Większość czytelników zna fakty lepiej niż ja (jestem Polakiem drugiego pokolenia).

Jest rzeczą udowodnioną, że dramatyczne przeżycia są przyczyną załamania nerwowych. Profesor Brown z Londynu podaje wiele faktów na to, że powyższe stwierdzenie jest prawdziwe. Ewentualności jak śmierć małżonka, rozbiście małżeństwa a nawet radosne przeżycia jak małżeństwo, urodziny dziecka, doprowadzić mogą do załamania. O ile więc bardziej dramatyczne przeżycia: jak wywózka na Syberię, walka zbrojna, oboz koncentracyjny, tułaczka, nieznan kraj, nowe warunki życia — są powodem załamania nerwowych. Jednak nie są to jedyne powody. Gdyby tak było, wnioskować by należało, że nic nie wymaże wspomnień, które prowadzić mogą do chorób nerwowych.

Praca doktora Krupińskiego skłania mnie do podania drugiego powodu. Pracując w Australii dr Krupiński doszedł do wniosku, że załamania nerwowe wśród mniejszości narodowych są spowodowane także brakiem kontaktów i uzależnione są od koncentracji społeczeństwa. Np. gdzie jest duża liczba Greków, którzy się często spotykają ze sobą, żyją w ścisłym gronie — tam załamania nerwowe są rzadkością. Z drugiej strony, gdzie koncentracja i kontakty są minimalne, tam prawdopodobieństwo zachorowań nerwowych jest wyższe.

Dr Krupiński stwierdza, że izolacja w obrębie obcej kultury prowadzi do załamania. Kiedy Polacy przybyli do Anglii, stworzyli własne ośrodki. Żyli w ścisłej społeczności towarzysko-sąsiedzkiej, społeczno-kulturalnej i kościelnej. Te kontakty niestety załamują się i coraz luźniej, a to z dwóch powodów. Pierwszy — śmiertelność, drugi — rozproszenie. Wiele wyprowadza się z centrum miast na przedmieścia, zostawiając element słabszy, starszy i biedniejszy za sobą. Ludzie tracą przyjaciół, znajomych, krewnych i stają się odizolowanymi członkami społeczności polskiej.

Podwójna Hipoteza

Hipoteza, którą przedstawiłem, jest podwójna. Pierwsze — przeżycia wojenne są przyczyną załamania nerwowego; drugie — coraz to większa izolacja rodaków plus wymieranie starszej generacji. Jeden i drugi aspekt lub ich połączenie, a raczej ich połączenie, jest przyczyną stosunkowo wysokich załamania nerwowych wśród Polaków. Uważam, że jest to wytłumaczenie bliższe prawdy, zwąwszy historię Polaków w Anglii i Walii, niż hipoteza dr Cochrane'a.

Dziennik Polski (Londyn)

Po Rezygnacji Lance'a

Niektórzy doradcy uważają, że prez. Carter dla pozyskania sobie zaufania przemysłu powinien na miejsce Berta Lance'a, który ustąpił ze stanowiska dyrektora biura budżetowego, mianować przemysłowca. Wymienia się dwóch kandydatów: Reginalda Jones, przewodniczącego Rady "General Electric" oraz Irvinga Shapira, przewodniczącego Rady koncernu chemicznego "Du Pont".

Afryka Południowa
Szuka Przyjaciół

Rząd Afryki Południowej potępiany przez ONZ i znaczną część opinii Stanów Zjednoczonych i Europy, szuka nowych przyjaciół. Od dawna otrzymuje dość przyjazne stosunki z Izraelem, który bojkotowany przez blok arabski szuka rynków zbytu i dostaw surowców gdzie może. Min. skarbu Izraela Simcha Ehrlich ma w tym roku złożony oficjalną wizytę w Pretorii.

Ostatnio doszło do zbliżenia między Afryką Południową a Argentyną. Prez. Argentyny gen. Jorge Rafael Videla wysłał swego reprezentanta Alfredo Oliva Day do Pretorii z zadaniem przedyskutowania z rządem Afryki Południowej możliwości sojuszu południowo-atlantycznego i współpracy marynarek wojennych obydwu państw.

Poza tym Argentyna jest zainteresowana południowo-afrykańską technologią i minerałami, Afryka Południowa argentyńską naftą.

Z Bocznej Trybuny Sportowej

ZYGMUNT P. BOBIN

SIATKARZE POLSCY POKONALI DRUŻYNĘ ZSRR 3:1

W pierwszym meczu eliminacyjnym mistrzostw Europy w siatkówce mężczyzn reprezentacja Polski pokonała w Tampere broniącą tytułu drużynę ZSRR - 3:1 (16:14, 15:11, 6:15, 15:13). Polacy rozpoczęli spotkanie w składzie: Ryszard Bosek, Wiesław Gawkowski, Marek Karbasz, Tomasz Wójtowicz, Włodzimierz Stefański, Bronisław Bebel. Na zmiany wchodził: Wiesław Czaja, Maciej Jarosz, Leszek Molenda i Marek Ciaszkiewicz.

Już pierwszy set tego meczu — jak podaje depesza — zapowiadał niezwycię emocje. Liczne zebrana w "Jaahalli Tampere" publiczność oklaskiwała udane akcje obu zespołów. Dysponująca dobrymi warunkami fizycznymi drużyna ZSRR uzyskała w pierwszym secie przewagę, prowadząc 14:9. Przy tym stanie Polacy zerwali się do walki, obronili trzy piłki setowe i przy ogromnym aplauzie publiczności wygrali seta do 14.

Drugi set był popisem mistrzów olimpijskich, którzy grali bardzo szybko, mijali blok przeciwników, zaskakując pomysłowymi kombinacjami w ataku. Bardzo skuteczny był w tym okresie gry Marek Karbasz, udanymi atakami popisywał się także Bronisław Bebel. Mniej widoczny był Wójtowicz, na którym skupili uwagę przeciwnicy, spodziewając się z jego strony największego zagrożenia.

Wygrany łatwo drugi set zdekontrował jednak Polaków. Do trzeciej partii przystąpili zbyt pewni zwycięstwa. Akcje nie kleiły się, mnożyły się błędy, skutek — przegrany w ciągu kilkunastu minut set.

Czwarty set rozpoczęli Polacy z wielkim impetem, grając bardzo skutecznie w ataku i uważnie w obronie objeli prowadzenie 10:2. Do wywalczenia tej przewagi przyczynili się doskonale ataki Wójtowicza z drugiej linii. Cztery kolejne udane zbicia tego zawodnika wzbudziły entuzjazm publiczności. Od tego jednak momentu siatkarze ZSRR odrabiali straty. Grając chwilkami popisowo doprowadzili do stanu 13:14. Pomimo zaciełej obrony przeciwników zdobyli Polacy decydujący punkt, wygrywając cały mecz 3:1.

Po zwycięskim meczu trener Welcz powiedział: — Chłopcy mieli jeszcze momenty przestojów w grze, ale na szczęście przeciwnicy także nie ustrzegli się błędów. Cieszy mnie dobra podstawa młodych zawodników, którzy wchodząc na zmiany grali właściwie bez zarzutu. Był to pierwszy mecz mistrzostw i wydaje mi się, że do zwycięstwa w dużym stopniu przyczyniła się lepsza odporność psychiczna naszego zespołu.

W trzecim dniu spotkań eliminacyjnych mistrzostw Europy, polscy siatkarze pokonali Holandię 3:0 (15:10, 15:0, 15:10).

W czwartym dniu spotkania eliminacyjnych mistrzostw Europy polscy siatkarze pokonali Bułgarię 3:0 (15:12, 15:5, 15:9). Trener Jerzy Welcz był zadowolony z postawy swych podopiecznych, choć stwierdził po meczu, że jego drużyna nie zagrała jeszcze tak, jakby tego oczekiwał. Decydujące spotkanie o mistrzowskim tytule rozegrają Polacy z zespołem Czechosłowacji.

A oto jak wyglądała tabela po czwartym dniu rozgrywek o mistrzostwo Europy:

Grupa II: NRD — Holandia		
3:1, ZSRR — CSRS 3:1.		
1. Polska	3:1	11-4
2. ZSRR	3:1	10-4
3. CSRS	3:1	10-7
4. NRD	2:2	7-6
5. Bułgaria	1:3	5-9
6. Holandia	0:4	2-12

SKANDAL W NOWYM TARGU W ZESPOLE PODHALA

W Nowym Targu odbył się ostatnio mecz hokejowy o Puchar Europy między Podhalem a Dynamem Berlin. Spotkanie zakończyło się remisem 4:4 (2:0, 2:1, 0:3). Bramki dla Podhala zdobyli: Batkiewicz, Mrugała, Jaskierski i Tomaszewicz. Ponieważ Podhale przegrało pierwszy mecz w Berlinie 7:3, remis w Nowy Targu sprawił, że drużyna mistrza Polski została wyeliminowana z rozgrywek.

Przed meczem — jak podaje de-

pesza z Polski — sześciu kadrowiczów — Tadeusz Słowakiewicz, Andrzej Słowakiewicz, Andrzej Chowaniec, Stefan Chowaniec, Bogdan Dziubiński i Walenty Ziętara — stawilo wobec klubu żądania finansowe, a gdy zarząd ich nie uwzględnił, zawodnicy odmówili udziału w meczu. Podhale grało więc w osłabieniu.

W tej sytuacji remis mistrza Polski z bardzo silnym zespołem berlińskim, w którym grało 10 reprezentantów kraju, należy uznać za sukces. Podhale nie walczyli niesłychanie ambitnie, znakomicie spisywał się bramkarz Dąbrowski. Niestety, młodej drużynie nie starczyło sił w trzeciej tercji i wówczas goście uzyskali przewagę, doprowadzając do remisu. Warto podkreślić, że do połowy spotkania Podhale prowadziło 4:0.

POLSKA ZAŁOGA ZAJĘŁA 13 MIEJSCE

W RAJDZIE LONDYN—SYDNEY W miejscowości Pokolbin w Nowej Południowej Walii, w okolicach Sydney zakończył się we wtorek samochodowy rajd Londyn — Sydney. Według nieoficjalnej klasyfikacji polska załoga Sobiesław Zasada i Wojciech Schramm zajęła 13 miejsce. Zwyciężył Brytyjczyk Andrew Cowan przed swymi rodakami Tony Fowkesem i Paddy Hopkirkiem.

Awaria zawieszenie i układu kierowniczego przed punktem kontroli czasu w Alice Springs uniemożliwiła Sobiesławowi Zasadowi i Wojciechowi Schrammowi walkę o czołową lokatę w tym rajdzie. Po przeszło 8-godzinnej naprawie samochodu Polacy wyruszyli jednak na dalszą trasę, ale nie mogli już odrobić straty.

TRZY MECZE PUCHARU UEFA

Ostatnio odbyły się trzy spotkania o Puchar UEFA. Red Boys Differinger (Luksemburg) przegrał z holenderskim Alkmar 0:5, Fram (Reykjavik) ze Startem Kristiansand (Norwegia) 0:2, a KB Kopenhagen wygrało z Dundee United 3:0. Do następnej rundy awansowały: Alkmar, Kristiansand i KB Kopenhagen.

TYCHY — WISŁA 0:0 KARNE — 3:5

Niespodziewany przebieg miał ostatnio zaległy mecz 1/16 finału piłkarskiego Pucharu Polski Tychy (Wisła. Lider ekstraklasy awansował dopiero dzięki lepszemu egzekwowaniu rzutów karnych, co nastąpiło podczas zapadających ciemności. Przez 99 minut meczu oraz podczas 30-minutowej dogrywki lepszym zespołem byli gospodarze, ale pod bramką nieźle broniącego Adamczyka zawodzili strzałowo. Tyszanie nie wykorzystali aż dziewięciu tzw. stuprocentowych sytuacji strzeleckich.

Goście przez cały czas ograniczali się do obrony własnego przedpola i nielicznych kontrataków, wyróżniali się — jak podaje depesza — ostrą grą, za którą sędzia zawodów ukarał wiślaków trzema żółtymi kartkami (Pawlikowski, Maculewicz i Nawalka), gospodarze zarobili tylko jedną żółtą kartkę (Sztuka). Rzuty karne zaczęto strzelać podczas zapadającego mroku. Dwa niezbyt precyzyjnie oddane strzały zadecydowały, że w 1/8 finału znalazła się Wisła.

Z RÓŻNYCH DZIEDZIN

Gdy reprezentacja Polski gra w Chorzowie, organizatorzy są spokojni o frekwencję. Tak też było w meczu z Duńczykami. Spotkanie to wywołało olbrzymie zainteresowanie. Już pół godziny po otwarciu bram trybuny były w połowie wypełnione, a gdy sędzia dawał znak rozpoczęcia spotkania, tylko gdzieś tam były wolne miejsca na tym 100-tysięczniku. Deszcz sprawił bowiem, że niektórzy kibice, mimo posiadania biletów oglądali mecz w telewizji. Przyjechało wiele wycieczek z całego kraju, a na stadionie gęsto było od transparentów wróżących wysokie zwycięstwo Polakom.

Na krótko przed meczem w polskim obozie, a także wśród części kibiców rozniósł się pogłoska, że na lotnisku w Katowicach wylądował helikopter, który przyniósł Allana Simonena. Z niepokojem czekano więc na pojawienie się duńskiego piłkarza na boisku. Znakomity napastnik Borussi Moenchengladbach byłby poważnym wzmocnieniem zespołu Kurta Nielsena.

Kronika Harcerska

"Z Dziekiem Swoim Rozmawiaj Po Polsku i Przekaż Mu Polskie Tradycje"

Weterański Testament Dla Młodych

Minionej niedzieli odbyły się uroczystości związane z 60-leciem Czynu Zbrojnego Polonii Amerykańskiej. Oddaliśmy hołd patriotyzmowi Ochotniczej Błękitnej Armii — wszystkim poległym, zmarłym i żyjącym. W uroczystości obok Weterańskich, Żołnierskich, sztandarów stały Harcerskie jako wyraz jedności ideałów i gotowości i gotowości służby i walki o Wolność swego pochodzenia.

Podczas popołudniowych uroczystości organizatorzy w imieniu Stowarzyszenia Weteranów A.P. ofiarowali tutejszemu Harcerstwu historię wiekopomnego zrywu Polonii ujętą w książce: "Czyn Zbrojny Wychodźstwa Polskiego w Ameryce".

W imieniu kierowników pracy i młodzieży harcerskiej składamy Stowarzyszeniu W.A.P. serdeczne podziękowanie za dar z zapewnieniem, że dołożymy starań by młodzież nasza poznała dzieje tego wspaniałego, bohaterstwa zrywu Polonii i żeby z dumą zachowała w pamięci Błękitną Armię i Bohaterskiego Błękitnego Żołnierza.

Szlachetne Serca

W społeczeństwie naszym spotykamy wiele przejawów szlachetności. Oto jeden z najwspanialszych.

Państwo Genowefa i Stanisław Antczak powodowani szlachetną troską o utrzymanie polskości młodego pokolenia i pracy harcerskiej na tutejszym terenie złożyli tutejszemu Kołu Przyjaciół Harcerstwa hojny dar \$750 na rozbudowę Ośrodka Harcerskiego w Wisconsin, w którym co roku w czasie wakacji gromadzą się setki naszych zuchów, harcererek i harcerzy, by hartować swe charakter, zdrowie i nasiąknąć polskością.

Ta hojna donacja pp. G. i S. Antczaków jest cenną cegiełką w rozbudowie Harcerstwa, mówiąca o wartości, jaką przywiązuje nasze, światowe swych zadań, społeczeństwo do pracy harcerskiej, z którą łączy nadzieję utrzymania polskości młodego pokolenia.

• Dar ten zobowiązuje również Har-

Sportive Set! Printed Pattern

Are you ready? For long, busy days, fun-filled weekends, trips? Better stitch up this jacket that covers all and the sportive scarf-cap. Easy!

Printed Pattern 4840: Misses Sizes 8, 10, 12, 14, 16, 18. Size 12 (bust 34) jacket, scarf-cap 3 yards 45-inch.

\$1.25 for each pattern. Add 35c for each pattern for first-class mail and handling. Send to:

Anna Adams, Dept. 10, Polish Daily Zgoda, 243 West 17th St., New York, N. Y. 10011.

Print NAME, ADDRESS, ZIP, SIZE and STYLE NUMBER.

Prices too high? Save and sew—send for our NEW FALL-WINTER PATTERN CATALOG. Over 100 styles, all sizes—dresses, tops, skirts, pants. Free pattern coupon. Send 75c.

Instant Sewing Book.....\$1.00
Instant Fashion Book.....\$1.00
Instant Crochet Book.....\$1.00
Pillow Show-Offs.....\$1.50

cerstwo — kierowników i młodzież — do większego wysiłku w swej pracy.

Społeczeństwu stawia piękny wzór do naśladowania.

Ofiarodawcom składamy serdeczne Bóg zapłać za hojny dar szlachetnych serc.

***

Z notatki, którą podajemy poniżej, wynika, że Państwo ci złożyli dar na cele drużyn pozostających pod opieką Koła Karpaczychów:

"Piąta Karpacka Drużyna Harcerzy i 14-ta Drużyna Morska Hufca Harcerzy "Warta" z całego serca dziękuje pp. Genowefie i Stanisławowi Antczakom za bardzo hojny dar \$250 na drużyny, które są pod opieką Koła Karpaczychów w Chicago. Jednocześnie pragniemy zapewnić ofiarodawców, że pieniądze te zostaną użyte tylko na pracę harcerską.

W imieniu Drużyn Marek Niemi-ro — 5-ta K.D.P., drużynowy; R. Gnat — 24-ta D.M., drużynowy.

Przygotowanie

Do Navy Pier

Wystawa Grup Etnicznych w Navy Pier ma na celu zbliżyć te grupy do siebie przez pokazanie wartości ich kultur i piękna folkloru wraz z podkreśleniem wkładu każdej z grup w kulturę świata.

Choć jeszcze nie znamy wszystkich danych odnośnie stoisk przystąpiłszy już jednak do przygotowań. 21-szy Krag St. H. "Orłów Kresowych" obmyśla plan stoiska kulturalnego, tak by było ciekawe i godnie reprezentowało naszą kulturę i folklor".

K. P. H. i Zarząd Obwodu robią plany odnośnie stoiska polskiej kuchni i stoiska sprzedażowego.

Chcąc ułatwić Przyjaciółom i Rodzicom naszej młodzieży harcerskiej sprzedaż robót ręcznych lub wyrobów sztuki ludowej, prosimy o skontaktowanie się telef. 276-8341.

Wszyscy pamiętamy, że "jak nas widzą, tak nas piszą", a zatem nasza postawa i wygląd winny budzić szacunek ze strony zwiedzających wystawę.

Wierzymy, że każdy zuch, harcerka czy harcerz dołoży starań, by godnie reprezentować naszą organizację i polską grupę.

Zapisy

Do Harcerskiej Szkoły

W dalszym ciągu, Harcerska Szkoła przyjmuje zapisy nowych uczniów w Cornell Parku, 5000 S. Wood Str., od godz. 10-iej w każdą sobotę.

Apelujemy do polskich rodzin zamieszkałych w tamtej okolicy o zgłaszanie swoich dzieci do naszej szkoły.

Podziękowanie

W ostatnim czasie Koło Przyjaciół Harcerstwa otrzymało dalsze donacje na Ośrodek Harcerski: po \$25 — od pp. J. J. Kulij i od p. M. Grabowskiego; \$15 — do p. W. Ungehauser, \$10 — od druhostwa H. W. Michalowskich i \$5 — od p. Z. Kasprzyckiego.

Wszystkim ofiarodawcom — serdecznie Bóg zapłać.

Program

Apostolstwa Modlitwy

W każdą środę o godz. 9:30 wieczorem ze stacji radiowej WOPA nadawany jest program Apostolstwa Modlitwy prowadzony przez Księżę Jezuitów w osobie ks. Z. Góreckiego naszego kapelana.

Zachęcamy gorąco naszą młodzież, członków Kregów St. H. i Koła Przyjaciół do dołączenia do grona słuchaczy tego programu, który łączy się tak ściśle z naszą pracą wychowania młodego pokolenia.

Karty Świąteczne

Awizujemy, że jak co roku, od wielu już lat, nasze Koło Przyjaciół wydało karty świąteczne, spodziewając się tą drogą zdobyć fundusze na pokrycie wydatków związanych z udoskonaleniem Ośrodka Harcerskiego w Wisconsin.

Jak dawniej, karty będzie można nabyć zarówno u kierowników jednostek jak i w poprzednich punktach rozprzedaży na mieście.

Wierzymy, że społeczeństwo poprze tą inicjatywę naszego K.P.H.

Praca w Biurze

Okazja dla harcerki znającej język polski i angielski do pracy ogólnej w biurze na częściowy czas po lekcjach w szkole lub wykładach uniwersyteckich w tygodniu plus soboty przed południem.

Zgłosić się do drużyny K. Piotrowskiej tel. 456-5908.

“Polska Szkoła Półprzewodników”

W Instytucie Fizyki Polskiej Akademii Nauk w Warszawie toczyły się obrady międzynarodowej konferencji naukowej nt. fizyki i zastosowań tzw. półprzewodników z wąską przerwą energetyczną. W konferencji tej — organizowanej pod patronatem Międzynarodowej Unii Fizyki Czystej i Stosowanej — brało udział około 200 uczonych i specjalistów z najwybitniejszych ośrodków naukowo-badawczych z ponad 20 krajów. Uczestnicy obrad przedstawili na konferencji najnowsze osiągnięcia światowej nauki i techniki tej niezwykle obiecującej dziedziny współczesnej wiedzy.

Półprzewodniki z tzw. wąską przerwą energetyczną stanowią pewną klasę materiałów półprzewodnikowych, w badaniu której polscy fizycy specjalizują się od kilkunastu lat. Polskie sukcesy w tej dziedzi-

Nadużycia w Administracji Waukegan

Stanowy prokurator pow. Lake, Dennis P. Ryan, oznajmił w czwartek, iż wszczęto dochodzenia w sprawie domniemanych nadużyć w administracji mayoru Waukegan, Roberta Sabonijana.

Sledztwo zarządzono po otrzymaniu przez Ryan'a licznych zażaleń od pracowników miejskich w Waukegan o rzekomym łapownictwie oraz wykorzystywaniu sprzętu i pracowników miejskich do prywatnych celów.

Wypzedaż w Domu Starców Sw. Józefa

W niedzielę, 15 października, o godzinie 9-iej rano, odbędzie się w Domu Starców Sw. Józefa, 2650 N. Ridgeway Ave., wielka wypzedaż darów złożonych na cele Domu, ostatnia w tym roku.

Administracja prosi przyszłych ofiarodawców o wstrzymanie darów na wypzedaż do wiosny, gdyż Dom nie ma miejsca na ich składowanie, a w miesiącach zimowych akcja nie będzie prowadzona.

Spotkanie Towarzyskie

The Polish Women's Civic Club urządziła w niedzielę, 23 października br., w Marriott's Lincolnshire Resort spotkanie towarzyskie, połączone z przekąską, herbatką i tańcami.

Spotkanie o godz. 11:00 przed południem, a około 12:30 smakowite przyjęcie, po którym nastąpi część taneczna przewidziana do godz. 5:00 po południu.

Bilety w cenie \$12.50 rozprowadza pani Francis Dulak Jr., tel. 235-5217, a zgłoszenia przyjmowane będą do 20 października br.

Obchód Rocznicy Września 1939 w Cleveland, Ohio

Cleveland, Ohio. (Inf. wł.)—W 38-mą rocznicę niemieckiego najazdu na Polskę, odbył się tu (18 września) zjazd weteranów Kampanii Wrześniowej.

Mszę św. za poległych żołnierzy polskich odprawił b. kapelan w obozach wysiedleńczych w Niemczech, ks. Tadeusz W. Krauz, który wygłosił i okolicznościowe kazanie. Po nabożeństwie uczestnicy odśpiewali "Boże coś Polskę."

Drugą część programu wypełniły obiad żołnierski i akademia. W imieniu młodzieży Mirian i Edzio Woźniakowie, ubrani w stroje krakowskie, wręczyli byłym uczestnikom walk wrześniowych czerwone goździki. Minutą milczenia uczczono śmierć poległych.

W czasie obiadu przemówienie wygłosił Stanisław Radwan, uczestnik walk o Westerplatte. Przemówienie drugie o walkach narodu polskiego w okresie całej wojny światowej wygłosił przewodniczący zjazdu, Leon Nowak, a po angielsku przemawiał Klemens Bylicki.

W końcowej części zjazdu śpiewano piosenki żołnierskie pod dyktando L. Szlamarza. Po programie zaś przew. Nowak przedstawił niektórych gości, członków SWAP i SPK, byłych żołnierzy I Dywizji Pancerniej gen. Maczka. Przedstawiony został i najstarszy uczestnik obchodu wrześniowego, mgr. Zygmunt Kobylański, który od 50 lat jest dyrektorem banku Citizens Federal w Cleveland, O. oraz działaczem społecznym i gospodarczym. Odśpiewaniem "Roty" M. Konopnickiej zakończono obchód wrześniowy.

(Na podstawie relacji Stanisława Radwana.)

nie — teoretyczne i eksperymentalne — dały jej priorytet i doprowadziły do powstania w świecie fizyków pojęcia "polskiej szkoły półprzewodników". Wyrazem tego uznania jest m.in. powierzenie Polsce organizacji obecnej konferencji — jak i przed 5 laty wielkiego międzynarodowego kongresu na ten temat.

**POLSKIE
PROGRAMY RADIOWE
W CHICAGO
W KOLEJNOŚCI
NADAWANIA**

**ROBERT
LEWANDOWSKI**
Stacja WSBC—1240 KC
Codziennie 7-8:30 rano
2-3 po poł. w niedziele

**ROBERT
LEWANDOWSKI**
Właściciel

**"UNCLE" HENRY
CUKIERKA**
**SKOCZNA POLSKA
MUZYKA**
Sobota
8:00-9:00 rano i
1:00-2:00 po południu
WTAQ (1300)
Niedziela 8:00-9:00 rano
— i —
2:00-3:00 po południu

**GODZINA SŁONECZNA
LIDII PUCINSKIEJ**
Stacja WEDC
7 dni w tygodniu
8:30-9:30 rano

**CHET GULINSKI
SHOW**
Stacja WOPA—1490 KC
Sobota 12:00-1:00
Niedziela 10:00-1:00

Stacja WYLO—540 KC
Niedziela 9:30 10:30 rano

CHET GULINSKI
dyr. programów

**"POLSKA W MUZYCE,
PIEŚNI I SŁOWIE"**
Stacja WOPA
Codziennie od 12 w poł.
do 12:30 po poł.
**ADAM
GRZEGORZEWSKI**
Kierownik i Zarządca

**WIADOMOŚCI Z POLSKI
I O POLSCE**
Codziennie 3:30 do 4:00 po poł.
WOPA — 1490 kc
5 DNI
Od poniedziałku do piątku
MARIAN CZERNIECKI

**PROGRAMY
MICHAŁA PRZEMYSKIEGO**
Stacja WOPA
Codziennie
od 4-iej do 4:30 po poł.
Sobota 11-11:30 rano
Niedziela 1-2 po poł.
MICHAŁ PRZEMYSKI
Kierownik

"GŁOS POLONII"
WOPA — 1490 KC
Codziennie
od 4:30 pop poł.
do 6-iej wiecz.
W Soboty 4-6:30 wiecz.
**Pp. Mgr. JÓZEF I SŁAWA
MIGAŁOWIE, Właściciele**

**"KŁOPOTY
SIEKIERKÓW"**
Stacja WOPA 1490 KC
**w każdy Wtorek, Środę,
Czwartek i Piątek**
7-7:30 wiecz
Kierownik
BRONISŁAW ZIELINSKI
Anonsery
**PELAGIA I BRONISŁAW
MROZOWIE**

"KAWALKADA"
WOPA
Co wieczór od 7:30-8:30
Poniedziałki Kawalkada
90 Minut od 7 wiecz.
DR. W. SIKORA
Producent

Większe Subsydia Dla Miast

(Ciąg dalszy ze str. 1-ej)

obecnie. Pieniądze mają być wydatkowane na takie inwestycje jak budowa dróg, bibliotek itp.

W kwestii Kanału Panamskiego, Wiceprezydent oświadczył, iż połączone sztaby sił zbrojnych USA popierają traktaty zawarte niedawno z Panamą odnośnie przekazania w 2000 r. kontroli nad kanałem rządowi republiki w Ameryce Środkowej. Mondale podkreślił, iż w ten sposób amerykańskie interesy w Ameryce Łacińskiej będą daleko bezpieczniejsze niż w chwili obecnej bez traktatów.

Zapytany krótko o komentarz w sprawie rzekomego depozytu przesłał miliona dolarów z funduszy federalnych w National Bank of Georgia (którego prezesem był jeszcze niedawno b. dyrektor budżetu Bert Lance), Mondale odparł, iż nie posiada w powyższej kwestii dostatecznych informacji aby mógł zająć jakiegokolwiek stanowisko.

Wiceprez. Mondale weźmie dziś udział w chicagowskiej parady w śródmieściu z okazji "Dnia Kolumba." Po parady uda się w drogę powrotną do Washingtonu.

Senator Edmund Muskie, który na polonijnym bankiecie otrzymał "Heritage Award," jeszcze w Wash-

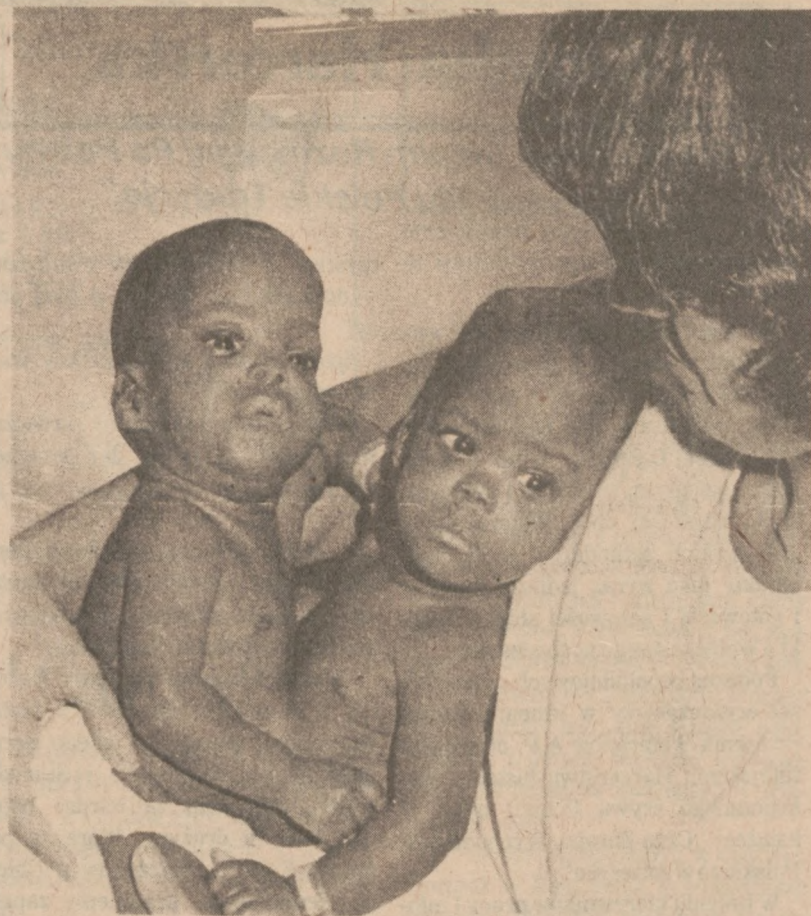
ingtonie przed odlotem do Chicago, wyraził obawy co do skuteczności polityki rządowej w sferze energetyki. Muskie stwierdził, że w wypadku surowej zimy, podobnie jak w roku ubiegłym należy spodziewać się zamknięcia szkół i fabryk z powodu braku dostaw gazu ziemnego. Senator potwierdził, że w pewnej mierze winę ponosi także Kongres, którego powolne działanie pogłębia potencjalny kryzys energetyczny. Muskie nadmieniał, iż Stany Zjednoczone powinny podjąć ekonomiczne negocjacje z Kanadą aby w razie potrzeby móc sprowadzać gaz ziemny od północnego sąsiada.

Na bankiecie Stanowego Wydziału Kongresu Polonii Amerykańskiej specjalne wyróżnienie otrzymał spiker i komentator telewizyjny z Chicago, Walter Jacobson (WBBM-TV Ch. 2).

Tokio Zaambarasowane

Tokio. Japońskie koła rządowe, choć nie przyznają tego publicznie, są zaambarasowane faktem całkowitego pójścia na ustępstwa w stosunku do terrorystów z "Czerwonej Armii", którzy porwali samolot i otrzymali \$6 milionów oraz zwolnienie sześciu więźniów, odsiadujących kary w japońskich więzieniach.

Pieniądze w workach zostały wręczone terrorystom na lotnisku Dacca w Bangladesz.

MANHASSET, N.Y. — Siostry siamskie urodziły się w szpitalu uniwersyteckim North Shore w Manhasset w końcu września. Lekarz, który dokonał operacji rozdzielenia dziewczynek powiedział, że "będą one żyły zupełnie normalnie". (UPI)

Przyszłość w Czarnych Barwach

(Ciąg dalszy ze str. 1-ej)

jest ocalenie wolnego systemu demokracji" — powiedział amerykański sekretarz energetyki James Schlesinger.

Ministrowie opracowali "dwanaście przykazań," umożliwiających zrealizowanie planu oszczędzania energii. Jest wśród nich nawrót do "staroświeckich" źródeł energetycznych, jak kopalnie węgla i złoża

gazu ziemnego, jest też położenie nacisku na nowe źródła, jak energia słoneczna i geotermiczna. Ponadto ministrowie orzekli, że — bez względu na opozycję ze strony ekologów i obrońców czystości środowiska naturalnego — imperatywem staje się rozbudowa siłowni nuklearnych, jedynego pod względem znaczenia źródła energii, mogącego zastąpić ropę naftową.

Ministrowie wzięli pod uwagę także opozycję społeczeństw, a w szczególności społeczeństwa amerykańskiego, w wypadku wprowadzenia drastycznych ograniczeń energetycznych. Po linii tych zastrzeżeń poszedł także Schlesinger, który uczestnikom konferencji powiedział bez ogródek, że gdyby amerykańscy sprzymierzeńcy brali udział w wyborach amerykańskich "plan energetyczny prezydenta Cartera zostałby zaaprobowany ogromną większością."

Dwudniowe obrady ministrów ukończono listem stwierdzeniem, że tylko międzynarodowa współpraca może zabezpieczyć równe dostawy energii do wszystkich państw świata.

Na uwagę zasługują dramatyczny apel ministrów państw europejskich do Stanów Zjednoczonych o drastyczne zmniejszenie amerykańskiego importu ropy naftowej i przyjęcie przywództwa w dziedzinie oszczędzania energii.

Zmiana w Postawie Sjamu

Bangkok, Thailand. Przez ponad rok rząd Sjamu (Thailand), opanowany przez koła wojskowe, prowadził politykę antykomunistyczną. Obecnie jednak daje się zaobserwować pewna zmiana w tej postawie.

Wysoki przedstawiciel rządu powiedział ostatnio, że jest z korzyścią dla kraju utrzymywanie przyjaznych stosunków z Wietnamem, Chinami i Kambodżą, a więc krajami pod władzą komunistów.

Na żądanie wojska rząd z ociąganiem się mianował pierwszego ambasadora do Laos oraz ma nadzieję, że Laos wyśle pierwszego przedstawiciela dyplomatycznego do Sjamu.

Odstępowanie od polityki "zimnej wojny" przesuwa Sjam na drogę polityczną, jaka istniała przed dojściem do władzy w 1976 r. czynników wojskowych.

Możemy Się Wybrać Na Kubę

Po raz pierwszy od czasu gdy Fidel Castro dokonał rewolucji na Kubie, otwiera się przed mieszkańcami Stanów Zjednoczonych możliwość odbywania wycieczek na tę interesującą wyspę. Kanadyjskie biuro podróży Sunflight Holidays oferuje bezpośrednie przeloty do Hawany z Chicago i Detroit. Wycieczki które rozpoczną się od 22 grudnia kosztować będą od \$489 do \$519, a suma ta obejmuje koszty siedmiu noclegów, 21 posiłków, podatki i opłaty wizowe w Hawanie. Cel podróży to Hawana, Varadero Beach i Cienfuegos.

Sunflight Holidays prowadziło podobne wycieczki z Kanady przez ostatnie 4 lata i uważa się za eksperta w zapewnianiu turystom miłego pobytu na gorącej wyspie.

Ginący Lud — Pigmeje

Liczbę Pigmejów określa się dziś na 30-40 tysięcy. Zamieszkują oni przeważnie państwa: Zaire, Kongo, Republikę Centralnej Afryki, Kamerun, Ugandę i Gabon. Ale wiele grup plemiennych żyje jako "dobrowolnie niewolnicy" na pograniczu państw należących do grupy ludów Bantu.

Na początku XVIII wieku liczba karzełkowatego ludu przekraczała milion. Kiedyś posługiwali się oni własnym językiem, obecnie grupa ich oparta jest na narzeczach plemion Bantu, z dużymi naleciałościami dawnego języka własnego.

"Tylko Cud" Może Uratować Bl. Wschód

Bejrut (UPI) — Syryjski prezydent Hafez Assad powiedział w wywiadzie dla bejruckiego dziennika "An Nahar," że "tylko cud" może uratować Bliski Wschód przed kataklizmem nowej wojny arabsko-izraelskiej.

Assad oświadczył jednak, że Syria nie zrezygnuje z wysiłków, zmierzających do zabezpieczenia pokoju, słał inicjatywę Stanów Zjednoczonych w tym względzie, zadeklarował że "nie wyklucza możliwości ustanowienia pokoju," ale podkreślił, że "będzie cudem" jeżeli do nowej wojny arabsko-izraelskiej nie dojdzie.

Syryjski prezydent udzielił tego wywiadu krótko po ogłoszeniu wspólnego oświadczenia politycznego Stanów Zjednoczonych i Związku Radzieckiego, zawierającego poparcie "dla słuszných praw" Palestyńczyków.

Assad tego oświadczenia nie skomentował, ale zapowiedział, że będzie domagał się wyjaśnienia kogo supermocarstwa uważają za prawnych przedstawicieli Palestyńczyków.

Prezydent Syrii podkreślił z naciskiem raz jeszcze, że jakiegokolwiek porozumienie pokojowe na Bliskim Wschodzie będzie możliwe tylko po całkowitym wycofaniu się Izraela z okupowanych ziem arabskich i przy pełnym uznaniu praw Palestyńczyków.

Bezpłatne Lekcje Muzyki

Osoby o zdolnościach muzycznych, zainteresowane nauką gry na różnych instrumentach, mogą obecnie uczyć się na bezpłatne lekcje muzyki. Organizowane są one przez Chicago Park District, a rozpoczynają się od 17 października.

Proponuje się do wyboru naukę gry na pianinie, gitarze, bębnie, akordeonie, naukę śpiewu oraz grania w zespołach koncertowych i orkiestrach. Zainteresowani mogą dzwonić pod numer 294-2320, do Department of Public Information, gdzie uzyskają odpowiedź na wszelkie dalsze pytania.

Kalendarzyk Posiedzeń

PNIEDZIAŁEK, 10 PAŹDZIERNIKA

Tow. Nadwiślańskie, Grupa 759 ZNP, odbędzie swe zebranie w poniedziałek, 10 października, o 7:30 wieczorem, w sali Moskale, 5639 N. Milwaukee Avenue.

Członkowie proszeni są o liczne przybycie. — Jan Jurek, prezes; St. Wodka, sekr. prot.

***

Tow. Niepodległość, Gr. 768 ZNP, odbędzie powakacyjne zebranie w poniedziałek, 10 października, o 7:30 wieczorem, w sali pnr. 1700 W. 48 ul. Wszyscy członkowie proszeni o obecność.

Bolesław Ciszewski, prezes; Jan Molek, sekr.

Klub Kujawiaków odbędzie swe roczne zebranie we wtorek, 11 października, o 7:30 wieczorem, w Rainbow Gardens, 1425 W. 51 ulica. Do załatwienia wiele ważnych spraw, wszyscy członkowie proszeni są o przybycie.

Stanisław Kwartnik, prezes; Ludwik Siorek, sekr. prot.

ŚRODA, 12 PAŹDZIERNIKA

Tow. Tysiąc Walecznych, Grupa 877 ZNP, odbędzie swe zebranie w środę, 12 października, o 7:30 po południu, w LoRayne Chateau, 5925 W. Diversey Ave. Składki przyjmowane będą od godziny 6:30.

Prosimy wszystkich członków o przybycie celem załatwienia wielu ważnych spraw. — S. Krukar, sekr.; Antoni Krukar, prezes.

***

Problemem dla Pigmejów są nawet tak prymitywne narzędzia, jak siekiery czy zwykłe naczynia do gotowania potraw.

Żyjąc w dżungli, Pigmieje zastawiają sieci na drobną zwierzynę, używając luków do polowania. Odżywiają się jednak przeważnie korzonkami, jagodami i owocami dzikich krzewów i drzew, grzybami, owadami, dżdżownicami, żabami, jajami ptaków itp. Grupa złożona z trzydziestu osób mieszka w szałasach, sporządzonych z gałęzi i liści. Mniej więcej po miesiącu, po "oczyszczeniu" okolicy ze środków żywnościowych, Pigmeje przenoszą się dalej.

Niestety trudność w porozumieniu się z nimi stwarza ich całkowicie nie logiczny system myślenia, oraz prymitywność języka, który np. operuje tylko liczebnikami w rodzaju: jeden, dwa, trzy oraz... "wiele".

Dla etnologów Pigmieje stanowią zagadkę, dotychczas jeszcze nie rozwikłaną. Zalicza się ich do ludów negroidalnych, różnią się jednak od nich pod wieloma względami. Dzieci ich np. do wieku kilku lat pokryte są na całym ciele gęstym, futrzastym puchem.

Trudno jest przeprowadzić badania archeologiczne nad minionymi pokoleniami Pigmejów, aby zbadać ich rozwój, ponieważ ziemia w dżungli jest tak zakwaszona, że niszczy w krótkim czasie zarówno szkielety ludzi, jak i resztki prymitywnych narzędzi. Ucenie przeprowadzają obecnie analizy próbek ich krwi, aby na tej drodze znaleźć pokrewieństwa etniczne z innymi ludami.

Próbowano także dociec naukowo przyczyny ich małego wzrostu. (Maksymalny wzrost mężczyzny wynosi 140 cm, kobiety są niższe). Okazuje się, że Pigmeje są niżsi od najniższych, znanych ras ludzkich. Sądzono z początku, że jest to wynik małej ilości hormonu wzrostu w ich organizmie. Tymczasem okazało się, że nie są one wcale upośledzeni pod tym względem, tylko w procesie przemiany materii organizm ich nie korzystają po prostu z tego hormonu.

Pigmeje, przystosowany do życia jedynie w dżungli, ginie poza nią. Przeciętna wieku jest bardzo niska. Ponad 80 procent dzieci wymiera już w pierwszym roku życia. Do najstarszych zalicza się tu ludzi trzydziestoletnich.

Na wyniszczenie Pigmejów wpływa ponadto wrogi stosunek do nich sąsiadujących plemion afrykańskich, które uważają ich po prostu za jakąś odmianę zwierząt.

Opinia ta pozostała w spadku po dawnych plemionach z końca XIX wieku, które zaliczały Pigmejów do "fauny".

Jeśli w najkrótszym czasie nie uzyskają oni opieki prawnej, wkrótce zaginie po nich ślad.

Wszystkim krewnym i znajomym donosimy tę smutną wiadomość, iż najukochańsza żona moja, matka, babcia i prababcia nasza, śp.

Wiktorja Mazurek
(z domu Czech)

Członkini Bractwa Niewiast Różańca Św. Tow. Apostolstwa Modlitwy i Tow. Miecz Kościuski Gr. 670 ZNP, po krótkiej chorobie, pożegnała się z tym światem, opatrzona Św. Sakramentami, dnia 8-go października 1977 roku, o godzinie 3:30 po południu, w starszym wieku.

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 11-go października, o godzinie 9:15 rano, z zakładu pogrzebowego; pnr. 6000 Milwaukee Ave., do kościoła Św. Jacka, a stamtąd na cmentarz Św. Wojciecha, na parcelę familijną.

Na ten smutny obrządek zapraszają wszystkich krewnych i znajomych, w ciężkim żalu pogrążeni.

Stanisław, mąż; Stefania, Leokadia, Czesław i Stanisław J., dzieci; Benedykt Cieślak i Teodor Merchut, zięciowie; Emma i Helena, synowie; Carolyn, Michael, Edward, Robert, Linda, Steven, Victoria i Robert, wnuczeta; Debra i Michael, prawnuczeta; wraz z całą rodziną.

Pogrzebem zajmuje się: Zakład Pogrzebowy B. F. Malec i Synowie.
Telefon: 774-4100.

Wszystkim krewnym i znajomym donosimy tę smutną wiadomość, iż najukochańszy mąż mój, ojciec i dziaduszek nasz, śp.

Stanisław Mucha

Członek ZNP: po długiej chorobie, pożegnał się z tym światem, opatrzony Św. Sakramentami, dnia 8-go października 1977 roku, o godzinie 3:55 rano, w średnim wieku.

Zwłoki można odwiedzić dziś po godzinie 2-ej po południu do 10-ej wieczorem.

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 11-go października, o godzinie 10:30 rano, z zakładu pogrzebowego Ciesla Funeral Home, pnr. 2130 W. 21-sza ul., do kościoła Św. Anny (Msza Św. o godzinie 11-ej rano), a stamtąd na cmentarz Zmartwychwstania Pańskiego, na parcelę familijną.

Na ten smutny obrządek zapraszają wszystkich krewnych i znajomych, w ciężkim żalu pogrążeni:

Irena (z domu Wilk), żona; Krystyna (Władysław) Loncala, Ryszard, Gertruda, (Thomas) Kelly i Edward, córki, synowie i zięciowie; David i Cheryl Loncala, wnuk i wnuczka, wraz z całą rodziną.

Pogrzebem zajmuje się: Ciesla Funeral Home, Kenneth J. Operzedek Director.
Telefon 847-7758.

Wszystkim krewnym i znajomym donosimy tę smutną wiadomość, iż najukochańszy ojciec i dziaduszek nasz, śp.

Michał Chmara

(mąż śp. Zuzanny,
z domu Farbotko)

po krótkiej chorobie, pożegnał się z tym światem, opatrzony Św. Sakramentami, dnia 8-go października 1977 roku, o godzinie 6-ej wieczorem, w podeszłym wieku.

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 11-go października, o godzinie 9-ej rano, z zakładu pogrzebowego Sheldon-Goglin, pnr. 5935 W. Belmont Ave., do kościoła Św. Ferdynanda (Msza Św. o godz. 9:30), a stamtąd na cmentarz Św. Wojciecha, na parcelę familijną.

Na ten smutny obrządek zapraszają wszystkich krewnych i znajomych, w ciężkim żalu pogrążeni:

Dzieci: Michał, Helena, (Stefania w Australii), i Antoni; oraz synowie, zięciowie i troje wnucząt. Pogrzebem zajmuje się: Sheldon-Goglin Funeral Home.
Telefon BE 7-4404.

Wszystkim krewnym i znajomym donosimy tę smutną wiadomość, iż najukochańsza matka, babcia, prababcia i siostra nasza, śp.

Maria Kazmierczak

(z domu Nowacka)
(żona śp. Władysława)
(matka śp. Adeliny Campbell)

Członkini St. Xavier Auxiliary Lake Station, Indiana i Tow. Córy Wolności Grupa 2448 ZNP, po długiej chorobie, pożegnała się z tym światem, opatrzona Św. Sakramentami, dnia 7-go października 1977 roku, o godzinie 7:45 wieczorem, w starszym wieku.

Zamieszkiwała w Lake Station, Indiana.

Msza św. odprawiona została dziś, 10-go października, o godz. 10-ej rano, w kościele St. Xavier w Lake Station, Indiana.

Nabożeństwo liturgiczne odprawione zostanie jutro, we wtorek, dnia 11-go października, o godzinie 10-ej rano, w kaplicy pogrzebowej pod nr. 4901 S. Archer Ave., po czym zwłoki zostaną przewiezione i pochowane na cmentarzu Zmartwychwstania Pańskiego na parceli familijnej.

Na ten smutny obrządek zapraszają wszystkich krewnych i znajomych, w ciężkim żalu pogrążeni:

Genevieve (Raymond) Reinhardt, Irene (William) Laskowski, córki i zięciowie; Chester (Reneta), syn i synowa; 7 wnucząt, 10 prawnucząt; Stanisława Różycka, siostra z rodziną w Polsce; wraz z całą rodziną.

Pogrzebem zajmuje się: Szykowny Funeral Home.
Telefon: 735-7521.

Wszystkim krewnym i znajomym donosimy tę smutną wiadomość, iż najukochańsza żona moja, mamusia, siostra, kuzynka i ciocia nasza, śp.

Jadwiga Ciepichal

(z domu Maniak)

Członkini Grupy 202 ZNP, nagłe, pożegnała się z tym światem, opatrzona Św. Sakramentami, dnia 9-go października 1977 roku, o godzinie 8:45 rano w średnim wieku.

Zwłoki można odwiedzić dziś po godz. 6:30 wieczorem.

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 12-go października, o godzinie 9:15 rano z zakładu pogrzebowego Casey-Laskowski Funeral Home pnr. 4540-50 W. Diversey Ave., do kościoła Św. Jacka. Msza Św. o godzinie 10-ej, a stamtąd na cmentarz Św. Wojciecha, na parcelę familijną.

Na ten smutny obrządek zapraszają wszystkich krewnych i znajomych, w ciężkim żalu pogrążeni:

Edward, mąż; Edward Jr., syn, i wiele kuzynów. Liczna rodzina w Polsce, wraz z całą rodziną.

Pogrzebem zajmuje się: Casey Laskowski Funeral Home, telefon 777-6300.

Wszystkim krewnym i znajomym donosimy tę smutną wiadomość, iż najukochańsza żona moja, matka, babcia i prababcia nasza, śp.

Katarzyna Gajda

(z domu Dunikowska)

Członkini Sodalicji Różańca Św. i Apostolstwa Modlitwy przy par. SS Młodzianów, Tow. M.B. Dobrej Rady przy Klasztorze Sióstr Felicjanek i Tow. Św. Emilii Gr. 145 Związku Polek w Am., po długiej chorobie, pożegnała się z tym światem, opatrzona Św. Sakramentami, dnia 9-go października 1977 roku, w starszym wieku.

Pogrzeb odbędzie się w środę, 12 października, o godzinie 9:15 rano, z Montclair Funeral Home pnr. 6901 W. Belmont, do kościoła Św. Konstancji, a stamtąd na cmentarz Św. Wojciecha, na parcelę familijną.

Na ten smutny obrządek zapraszają wszystkich krewnych i znajomych, w ciężkim żalu pogrążeni:

Jan, mąż; Józef (Stella), Stanisław (Elżbieta), Kazimierz (Dorota), synowie i synowie; Camille (Norbert) Dudek, John (Linda), Christine (Ron) Kocol, Stanley i Anthony, wnuki i wnuczki; Norbert i Timmy, prawnuki; oraz siostrzyczki i siostrzenice, bratanki i bratanice w Polsce, wraz z całą rodziną.

Pogrzebem zajmuje się: Montclair Funeral Home, telefon 622-9300.

Tow. Tadeusza Kościuski, Grupa 843 ZNP, odbędzie swe miesięczne zebranie w środę, 12 października, o 8 wieczorem, w Domu Weteranów, 3024 N. Laramie Ave. Do załatwienia wiele ważnych spraw, prosimy wszystkich członków o obecność. Sekretarz finansowy urzędował będzie od godziny 7-ej. — Czesław m. Pawlak, sekr. prot.

CZWARTEK, 13 PAŹDZIERNIKA

Tow. Giewont, Gr. 2514 ZNP, odbędzie swe zebranie w czwartek, 13 października, o 7:30 wieczorem, w Lusaka Mission Service, 6965 W. Belmont. Do załatwienia dużo ważnych spraw, prosimy wszystkich członków o punktualne przybycie. Po zebraniu, poczęstunek. — Bonawentura Migala, prezes; Stefan Łojan, sekr. prot.

Tow. Orzeł Polski, Gr. 523 ZNP, odbędzie swe zebranie w czwartek, 13 października, o 7:30 wieczorem, w LoRayne Chateau, 5925 W. Diversey. Składki przyjmowane będą od godz. 6:30. Wszyscy członkowie proszeni są o przybycie celem załatwienia wielu ważnych spraw. — Z. Kowalski, prezes; A. Moll, sekr. fin.

★ Praca Żeńska

EXPERIENCED BEAUTY OPERATOR

To take over following, exc. wages. Mt. Prospect area.
299-3777 or 296-2633

POTRZEBNA pani do pracy biurowej. Umiejętność pisania na maszynie pomocna. Tel. 342-9851.

★ Praca Żeńska

KOBIETA
do wyrobu bułeczek obiadowych (dinner rolls) w restauracji. Musi rozumieć i mówić choć trochę po angielsku. Zgłoszenia osobiste:
HOMESTEAD
8305 W. North Ave.
Dzwonić po angielsku 378-1424

MAIDS
Full & part time. Flexible schedule.
GROVE MOTEL
9110 Waukegan Rd.
Morton Grove

BILLER — TYPIST
Full or part time

Good typing skills necessary.
Good hourly rate and hospitalization. Call or apply in person.

MR. JACK LEWIS
368-4848
223 W. Washington St.

CUSTOMER SERVICE CLERK
Full Time Permanent Position For Detail Oriented Individual Satisfactory Typing Ability with High Degree of Accuracy Required
Must Be Versatile and Have Pleasant Telephone Manner
Apply in Person
To Personnel Office
STOP & SHOP
16 W. Washington

BARMANKI na pełen czas i weekend od 6 do 2 w nocy. \$3 na godzinę. Dwie kelnerki 4 razy w tygodniu. Trochę angielskiego. Pytać o p. Stefana 486-4132.

WOMEN
Gen. Factory Work
OPERATE BRUSH MACHINERY.
Full time, excellent company benefits.
E. GORNELL & SONS INC.
2241 No. Knox
489-2330

SECRETARY
Experienced, short hand 100 w/m; typing 65 w/m. Permanent position. Central Loop location. 5 day work week. Best in benefits. Call personnel.

263-1756
An Equal Opportunity Employer

SEWING MACHINE OPERATORS.
Exp. on blouses & dresses. All benefits. Good pay; also night shift, 5—10.
FIESTA SPORTSWEAR
1250 W. Fullerton
EXPERIENCED seamstress wanted. Vicinity: 63-rd and Pulaski. Call: 582-1240 Monday thru Friday.

★ Praca

TOOL & DIE MACHINIST

We have an immediate opening for an experienced person. Applicant must have own tools & be able to operate shop machinery. Duties include making drill jigs & fixtures. Making & repairing dies for punch presses. Hardening steel & general machine work. Excellent pay & co. paid benefits. Apply in person.

WESTERN CULLEN DIVISION
2700 W. 36th Place
Chicago 60632
Equal Opportunity Employer M/F

• **COOKS HELPER**
• **2nd COOK**
Kosher style. Excellent pay. No nights, Sun. or Hol. Must speak English.
939-2855
Ask For Manny

★ Praca Męska

Maintenance Mechanics

For plant in heavy metals industry. Applicants must have well grounded mechanical background conveyor systems, overhead cranes, hydraulic systems and other plant machinery. Welding experience also required.

R. LAVIN & SONS, INC.
3426 S. Kedzie Ave.
Equal Opportunity Employer

MACHINIST

Lathe, milling machine. Must have own tools. Overtime. Company benefits. Apply in person:

KOHL & VICK MACHINE WORKS
2655 N. Erie St.
River Grove, Ill.

TOOL & DIE MAKER

NEEDED for medium sized can company. Experienced on Dies related to Can Manufacturing, including DIE-DRAULIC FORM DIES. Good wages. Call for interview.

867-7474
OLIVE CAN COMPANY
4700 North Oketa

Potrzebni MĘCZYŹNI

LARGE TRACER LATHE OPERATOR
(Tokarze)
Na 2-gą zmianę. Doświadczeni. Muszą sami nastawiać maszyny i posiadać własne potrzebne narzędzia. Kompletny program świadczeń firmowych.
Zgłoszenia osobiste lub telefonicznie do:
PERSONELL DEPT.

Brad Foote GearWorks
1309 S. Cicero Ave.
Tel. 652-7700
E.O.E.

MAN WANTED DIE SETTER

2nd shift from 5 P.M. — 3 A.M. Experienced with automatic presses up to 200 tons — Feeds and Progressive Dies. Wages range from \$6.70 to \$7.50 per hour. Full benefit program including pension plan.
Interview from 8 A.M.—8 P.M.

ERIC
at
R. OLSON MFG. CO.
1820 W. Grand Ave.
Tel. 733-3110

★ Praca

SEWING MACHINE OPERATORS
Single needle experience on zippers and pockets. Exc. oppty.
ROYAL KNITTING MILLS
2007 S. California 247-6300
MĘCZYŻNA lub kobieta na czesę dnia do pracy krawieckiej. Angielski niewymagany. Dzwonić: 743-1383.

★ Praca Męska

WAREHOUSE

A fast growing electronics distributor has immediate openings for experienced

STOCK PICKERS

also openings in our SHIPPING & RECEIVING DEPARTMENTS. We offer competitive salaries with liberal benefits including group insurance, and paid vacation.

Hours 7 a.m. to 3 p.m.
Contact **HERBERT WAID**
640-2486

FIDELITONE, INC.

3001 MALMO ROAD ARLINGTON HEIGHTS, IL.
Equal Opportunity Employer

AUTOMATIC SCREW MACHINE
Experienced Screw Machine Operator. Must be able to set-up and operate 00-0 and 2 B&S. Excellent starting rate, free hospitalization, and profit sharing. Apply in Person.
DOR—O—MATIC
7350 W. Wilson
Harwood Heights, IL.
(West of Harlem)
867-7400
An Equal Opportunity Employer

ARC WELDER

Experienced in light sheet metal welding. Good starting wages and benefits.
Contact **Paul Kortman**
272-0770
ANETSBERGER BROS. INC.
180 Aneta Drive Northbrook

BROILER COOK

Full time yr. around position excellent wages & benefits. In beautiful Country Club in Northbrook.
Call Food Manager
498-3200

WANTED — CARPET INSTALLER
Northwest Sub. Exc. opportunity. 600+ yards per wk. Must have van and tools. Only exp. carpet layers wanted.
843-8441

FOUR-SLIDE MACHINE OPERATORS
We are seeking exp. operators to learn set-up. Good starting salary & benefits.
CALL 298-7750
B.M.I. INC.
Des Plaines

POTRZEBNI MĘCZYŹNI

Jako maszyniści do utrzymywania form w dobrym stanie.

Formiarni i Narzędziowców
(tool & die makers)

Doświadczonych w progresywnych "Blanking forming" dies. Do nastawiania i reperacji (Set-up & trouble shooter) POTRZEBNY TAKŻE MECHANIK ZNAJĄCY SIĘ NA NAPRAWIE ROZNYCH MASZYN.
Muszą mieć swoje narzędzia. Wszystkie świadczenia w tej dawno założonej i szybko rozwijającej się firmie.

DZWONIC:
421-2073
lub zgłaszać się osobiście do:
PANA JULE BETLEY
1647 W. Walnut St.
Blisko Lake St. i Ashland
E.O.E.
Rozmawiacie się po polsku.

FOREMAN Punchpress

Excellent job for an experienced foreman, supervising 20 employees in producing quality metal stamping with modern high-speed presses to 200 tons.
In this capacity you will be supervising set-up, Q.C. and overall plant operations.
The absolute best wages and fringe benefits. Interview days or evenings with:

ERIC

at
R. OLSON MFG. CO.
1820 W. Grand Ave.
733-3110

PRESSROOM HELPER

Young person needed days, all company benefits. Good working conditions.

CALL 663-5429

COIL WINDER & HEAVY ASSEMBLY
Johnson Electric Coil Co.
936 Larch, Elmhurst, 833-1800

★ Praca Męska

MACHINIST

NEEDED for TOOL ROOM.
Job will include machine repair, making parts, and minor die maintenance. Experience on Punch Press Maintenance required. Call for interview.

867-7474

OLIVE CAN CO.
4700 North Oketa

RECEIVING/SHIPPING FULL TIME.

2303 W. Cermak 254-1700

WAREHOUSE MAN
Opportunity plus. National Co. located in Elk Grove Village seeking a qualified person for newly formed div. Outstand. oppty. for person not afraid to work, and that can produce. Exc. salary & benefits.
Contact Mr. Callaghan
640-8447

DO PRACY na motorowej tokarce i obrabiarce (frezarce). Doświadczenie w pracach zleconych i narzędziach. Ochładzana fabryka, świadczenia firmowe. Dzwonić między 8:30 rano a 5 po południu:
637-7881

POLISHERS

Immediate openings for individuals with minimum of 1 yr. experience on polishing or buffing wheels for golf clubs.

Call or Apply.

RAM GOLF CORP.
2020 Indian Boundry Dr.
Melrose Park
345-9636

ASSEMBLERS

Hydraulic Molding Press.
Must read blueprints and work with hand tools. Permanent positions, small manufacturer. Melrose Park.

378-3300

AUTOMATIC SCREW MACHINE
Operator for Multiple spindle or B&S Full or Part Time—All Benefits
Plus Profit Sharing—Plus Good Place to Work
Call 735-0122 ask for Tony Mikus
Western Screw Machine Products Corp.
4301 S. Knox Ave. Chicago

MACHINE OPERATORS
West Sub. Manufacturer Needs Experienced Machine Operators For 1st and 2nd Shift For Appointment Call
343-4091

SET-UP MAN

Experienced setup man needed for PRESS, BRAKE, PUNCH PRESS & WALES FABRICATOR. Must be able to do layouts & work from Blue Prints. Good starting wages & benefits. Contact Paul Kortman
272-0770
ANETSBERGER BROS. INC.
180 Aneta Drive Northbrook

GENERAL MACHINIST
Wanted general machinist. Good pay. Lots of overtime. Experienced for milling and lathe work. Call for appointment: 8 A.M. — 4 P.M.
881-1048
HORIZONT
Machine & Engineering Corp.

Potrzebni Doświadczeni
DACHARZE
Na Strome Dachy
Z Własnym Trokiem
I Narzędziami
255-1910

WELDER

Full time, exp. in arc & gas welding. Good starting rate, free hospitalization, profit sharing & other fringe benefits. Apply in Person.
DOR—O—MATIC
7350 W. Wilson
Harwood Hts. (West of Harlem)
867-7400
Equal Opportunity Employer

RESTAURACJA POTRZEBUJE 2 JANITOROW NA NOC
południowo-zachodnie przedmieście
Dobra praca dla rezydentów południowej dzielnicy. Dzwonić do Stella między 9 rano — 5 po południu.
430-1800

JANITOR, part time days, small loop building. 108 West Lake St. Room 200.

★ Kontraktorzy

WSZYSTKIE ODNOWY DOMÓW

SZYBKO — TANIO — SUMIENIE — FACHOWO
• ROBOTY CIESIELSKIE • OBICIA ALUMINIOWE I INNE • DACHY
• SCHODY • OKNA • WERANDY • PIWNICE • KUCHNIE
• ŁAZIENKI • DODATKOWE POKOJE • FUGOWANIE
• MALOWANIE DOMÓW ZEWNĄTRZ I WENĄTRZ
• ROBOTA GWARANTOWANA

Dzwonić Do Znanego Kontraktora

Mike Dragowicz 588-6535

★ Praca Męska

MACHINIST

5 years experienced. Lathes, mill, make own set up for short production run. Have own tools. All benefits. Top pay for right individual. Must speak some English.

STOELTING COMPANY
1350 S. Kostner 522-4500
EQUAL OPPORTUNITY EMPLOYER

Potrzebni

ROBOTNICZY DO DRUKARNI

(press room)
na 1 i 2 zmianę. Doświadczenie nie wymagane. Dobra zapłata i świadczenia firmowe.
W. H. SALISBURY & CO.
401 N. Morgan St., Chicago, Ill. 60622
421-4850 Mr. LEHR

POTRZEBNY INSTRUKTOR INSTRUKTOR

Nauki Jazdy Autem
Wymagane: referencje, język angielski, wykształcenie co najmniej średnie, wiek od 30-50 lat. Musi posiadać prawo jazdy w Illinois ważne co najmniej 2 lata i bez mandatów karnych (tykietów). Telefonować do 10 rano do 6 wieczorem:
889-7181

MACHINISTS.

Lathe and mill journey machinists. Small lots and tooling work. Minimum 5 years experience. Top pay and benefits.

F. M. PAPAN & MFG. CO.
1915 W. Wabansia 227-8011

Do Pracy w Hotelu
Potrzebny Mężczyzna
Mieszkanie, utrzymanie plus zapłata.
966-9600 wewn. 442
między 9 rano a 3 po poł.

EXPERIENCED MACHINISTS NEEDED
Steady Work — Excellent Working Conditions. GOOD WAGES. Paid hospitalization, Vacation, Pension Plan. INDUSTRIAL SCRAPING SERVICE Machine Tool Rebuilders
2010 N. Ruby Melrose Park, Ill.
Phone 865-2041

DRIVER, with own car. Part time days. 108 West Lake Street Room 200.

GLASS SHOWER (DOOR INSTALLER)
Experienced only.
Phone 627-1507
Lombard, Ill.

★ Pomoc Domowa

LIVE IN HOUSEKEEPER
No child care. 5 day week. Own room, bath, good pay. References. Some English necessary. Northbrook.
CALL 564-4172

LIVE IN HOUSEKEEPER CHILD CARE
Two children 4 & one infant. Own room, bath. Salary open. References. Some English necessary. Good home for right person. Highland Park.
831-2557

POTRZEBNA odpowiedzialna kobieta do ogólnej pracy domowej. 2 osoby. 2—3 dni w tygodniu. Blisko śródmieścia. Dobra zapłata. Dzwonić wieczorami: 787-4475.

HOUSEKEEPER, permanent position for reliable woman with references. Your choice to live-in or go home. 5 day week with Saturday and Sunday off. Excellent salary.
337-0866

OPIEKUNKA DO DZIECI — GOSPODYNI

6 lat i 2 latka, starsza dorosła kobieta. 5 dni w tygodniu. Zamieszkać lub na przychodne. Glen Ellyn. Doskonałe wynagrodzenie. Referencje. Konieczne trochę angielskiego.
469-2239

GOSPODYNI
potrzebna do ogólnej pracy domowej i opieki nad 3-letnim dzieckiem. Z zamieszkaniem — przyjemny dom. Własny pokój, telewizor. Wolne weekendy. Południowa strona Chicago.
DZWONIC PO 5 PO POL.:
286-2044

OGOLNA praca domowa, gotowanie i dotrzymywanie towarzystwa. Zamieszkać. Musi umieć mówić po angielsku. Piękne mieszkanie w budynku z windą. Nowoczesne udogodnienia. Własny pokój, łazienka, kolorowy telewizor. Doświadczona, z referencjami. Doskonałe wynagrodzenie. 275-0842.

KOBIETA po 50 do opieki nad starszą panią. Godziny do umówienia. Może być nowo-przybyła. Trochę doświadczenia. 772-0710 po 4-ej.

★ Kontraktorzy

CENY WZRASTAJĄ NAJLEPSZA OSZCZĘDNOŚĆ TO ZROBIĆ RAZ, A DOBRZE

Jako fachowcy wykonamy każdą małą czy dużą naprawę wewnątrz czy zewnątrz budynku najoszczędniej. Dzwonić zaraz — zanim się rozpocznie pośpiech.

Również w nagłych wypadkach.
General Contracting Co.
4146 W. ARMITAGE
278-1525

★ Domy

NOWY LUKSUSOWY 2 MIESZKANIOWY PRZEZ BUDOWNICZEGO
OKOLICA MILWAUKEE i DEVON
W 6100 BLOKU N. MELVINA (6100 północ - 6100 zachód)
Parafia św. Tarsycjusza. 6½ pokoi, 2 pełne łazienki, pełen basen z łazienką. Otwarty w niedzielę od 1 — 5 lub dzwonić 774-6333 po umówienie.

MUROWANY budynek apartamentowy. 2x4, 1x3 i 1x2. Garaż na 1 auto. 1050 N. Honore. SP 5-2577 lub ES 8-1681.

BURBANK IMMEDIATE POSSESSION
Deluxe 3 bedroom brick. Immaculate. 9 yr. 1½ baths. C/A carpet, drp. etc. Beautiful fin. bsmt. with bar. Maintenance free. Gas barbecue. 2 car garage. Mid \$50's
KUK REAL ESTATE 585-2668

1½ PIĘTROWY bungalow, dla teściów na górce lub 5 sypialni, przebudowana ostatnio kuchnia. Cragin. — \$35,900. — Tel. 967-6136.

SCHAUMBURG AREA
Reduced \$2,000 anxious owner offers lovely 3 bedroom 1½ bath, 2½ car gar. brick/steel ranch. Move in cond. 1.5 acre low taxes.
CALL 882-7437

★ Do Wynajęcia

AREA Pulaski and North Ave. 5 rooms, 2 bedrooms. Newly decorated! Wall to wall carpeting. Living, dining room. Enclosed back porch. — 739-4196.

6 POKOI, 3 duze sypialnie. 4322 W. Palmer. 489-6542.

3 POKOJE DO WYNAJĘCIA
Ogrzewane. Umeblowane lub nie-umeblowane.
2629 N. WASHTEENAW AVE.
Tel. 825-7067

3 POKOJE, "garden apartment". Ogrzewane. Fullerton-Narragansett. 637-1988.

POKOJ z używalnością mieszkania dla starszej pani. BR 8-2184.

★ Przeprowadzki

VISTULA MOVING CO. PRZEPROWADZKI
ORAZ PRZEWÓZ TOWARÓW
Niskie Ceny — Fachowa Praca
— Obsługa Całą Dobę
Tel. 489-0790

★ MEBLE

Central Furniture
1348 MILWAUKEE
Polskie Kierownictwo
Zawiadamia, że
W OKRESIE JESIENNYM
CENY MEBLI I "APPLIANCES"
ZOSTAŁY ZNIŻONE
OTO PARĘ PRZYKŁADÓW
TEGO, ILE OSZCZĘDZICIE
Korzystając z Tych Tanioci

Komplet mebli do bawialni włączając lampy ze stolikami \$188
Komplety mebli do sypialni \$119
Łóżka piętrowe "bunk" lub "Hollywood" .....\$ 58
Kanapa i fotele \$139
Kanapa rozkładana do spania .....\$ 95
Telewizor kolorowa \$269
Materace \$19.88
Komplety mebli do kuchni: stół, i cztery krzesła .....\$ 79
Kuchnie gazowe (gas ranges) \$199
Łodówki lub zamrażacze ("freezers") \$168
Z 6 sztuk drewniane komplety do jadalni \$399
Materace z podstawą sprężynową pełnego rozmiaru .....\$ 79
Niemieckie szafkowe "stereotype players" od \$389
(Kombinacja Patefonu - Radia i Magnetofonu)
Łatwe Splaty—Mówimy Po Polsku
Otwarte w Poniedziałki, Czwartki i Piątki do 9 Wieczór, We Wtorki, Srody i Soboty do 6 Wieczór, w Niedziele od 12-ej do 5-ej Po Południu.
Zgłaszajcie się do Polskiego Kierownika
P. Wiktora Kosmaczewskiego
Tel. 486-7838

MACHINE OPERATORS

We have a number of openings on all shifts for experienced machine shop personnel in the following areas:

TURRET LATHE

Successful candidates should have at least 2 years experience on Warner Swasey #3 and #5 hand turret lathes.

PRECISION GRINDERS

Successful candidates should have a minimum of 1 year experience in either ID, OD, or CENTERLESS grinding. All applicants must be able to read blueprints and use appropriate measuring devices. If you have the qualifications we are looking for, contact:

MR. PEASE
286-2000, Ext. 203

OR APPLY
5033 N. Elston Ave.
Chicago, Illinois

SKIL
POWER TOOLS

CTA TO DOOR
(near junction of Kennedy and Edens Expressways)
An Equal Opportunity Employer M/F

Park Kultury Nad Jeziorem Michigan

Miejska rada planów i budownictwa mieszkaniowego wystąpiła w czwartek z projektem przeobrażenia 20-akrowego obszaru wzdłuż wybrzeża jeziora Michigan, w park kultury.

Oprócz urządzeń rozrywkowych, teatru pod odkrytym niebem i restauracji, plany przedstawione przez radę przewidują wybudowanie tam muszli koncertowej oraz 10,000 miejsc siedzących. Planu parku, mającego kosztować \$10 milionów, opracowane zostały przez radę przy współpracy trzech innych organizacji miejskich: Sympatycy Parków, Komitet Projektów Otwartych Przestrzeni oraz chicagowski oddział Amerykańskiego Instytutu Architektonicznego.

20-akrowy park ma się znajdować między ulicami Randolph i Monroe, tuż przy Michigan Avenue, na terenie służącym obecnie jako stacja przelotowa kolei Illinois Central Gulf Railroad. Prezes rady, George A. Ranney, Jr., oznajmił iż przedstawiciele przedsiębiorstwa kolejowego nie wyrazili sprzeciwu podczas wspólnego rozważania sprawy parku.

Ranney oświadczył iż rada żywi nadzieję otrzymania na ten cel \$7 milionów od rządu federalnego, oraz \$1 miliona od dystryktu parków. Pozostałe \$2 miliony mają być uzyskane z prywatnych źródeł oraz zbiorów publicznych.

Łapówka Czy Ofiara Przekupnych Urzędników

Przed Sądem Federalnym w Chicago toczy się obecnie interesująca sprawa. Oskarżonym jest E. Bronson Ingram, współwłaściciel Ingram Barge Corp., a zarzucia mu się dawanie wysokich łapówek urzędnikom Miejskiego Dystryktu Sanitarnego (Metropolitan Sanitary District) w zamian za korzystne zlecenia na wywóz nieczystości miejskich.

Obrońca Ingrama, adwokat James V. Neal przyznaje, że jego klient brał udział w łapówkarskiej aferze "organizując" na ten cel pieniądze, ale że był on wyłącznie "ofiara wymuszenia" i zarzucić mu można tylko jeden czyn przestępczy w tym względzie, a mianowicie przekazywanie na rzecz urzędników Miejskiego Dystryktu Sanitarnego 100,000 dolarów w lutym 1972 roku, w okresie gdy proceder ten już kwitł na terenie

Ranney dodał iż przedstawiciele kilku agencji federalnych powiedzieli mu, że miastu należy się przydział funduszy federalnych, które zostaną wypłacone po otrzymaniu formalnej petycji od władz miejskich. Jeżeli plany zostaną zatwierdzone w krótkim czasie, oświadczył Ranney, prace nad budową muszli koncertowej rozpoczyna się z początkiem 1978 roku.

Projekt rady spotkał się z ostrym sprzeciwem dystryktu parków, który uprzednio wysunął własny plan wybudowania nowej muszli koncertowej w Grant Parku, w pobliżu muzeum sztuki.

Przedstawiciel dystryktu parków, Arnie Matanky, powiedział że projekt przedstawiony przez radę planów i budownictwa mieszkalnego opóźni budowę nowej muszli koncertowej o co najmniej trzy lata, dodając "nie jest to wcale nowy projekt. Jest on przedstawiany kiedykolwiek my (dystrykt parków) występujemy z jakimś planem."

Ostatni projekt muszli koncertowej, mającej kosztować \$1 milion, wysunęły przez dystrykt parków, został opracowany zgodnie z zarządzeniem stanowego sądu najwyższego, głoszącego iż właściciele posiadłości między ulicami Randolph i 11-tą, muszą wyrazić zgodę na przeprowadzenie jakiegokolwiek budowy w tej dzielnicy.

Chicago od dawna.

Świadek obrony, William Benton, były wiceprezes Ingram Barge Corp., zeznał że to on sam przekonywał Ingrama o konieczności dania łapówek. Wg. jego słów "chłopcy" z Zarządu Miejskiego zrujnowali by firmę, gdyby nie otrzymywali oczekiwanych czeków, zwłaszcza, że całe aferę patronował — jakoby — Mayor Daley. W tych warunkach Ingram działał w pewnym sensie pod przymusem i chociaż bardzo się wzdrygał w końcu podpisał zlecenie wypłaty, zrealizowane przez Royal Bank of Canada w Nassau.

Prokuratura zarzuca Ingram Barge Corp., że przekazała Dystryktowi Sanitarnemu w zamian za lukratywne kontrakty łącznie około 1.3 miliona dolarów.

Teoretyczny Kurs Prawa Jazdy w Języku Polskim

Driver Improvement School ogłasza, iż zajęcia przygotowawcze do egzaminu o prawo jazdy rozpoczyna się w czwartek, dnia 13 października o godzinie 7-ej wieczorem. Zajęcia będą prowadzone w języku polskim, pod adresem 321 N. La Salle Street, pokój nr. 19.

Teoretyczny kurs (obejmujący swym zakresem naukę kodeksu drogowego stanu Illinois) będzie trwał 4 tygodnie. Wykłady raz na tydzień, w czwartki od 7:30 do 9:30 wieczorem.

Zgodnie z tradycją — kurs ten jest przygotowany z myślą o nowoprzybytych z Polski, którzy chcieliby uzyskać prawo jazdy, lecz nie mogą przystąpić do egzaminu ze względu na niedostateczną jeszcze znajomość języka angielskiego.

Kurs jest bezpłatny. Aczkolwiek nie obejmuje on praktycznej jazdy

za kierownicą, ci którzy ukończą kurs z wynikiem pomyślnym otrzymają tzw. "Driver's Permit". Dokument ten zezwala uczącemu się prowadzenia pojazdu na jazdę pod bezpośrednią opieką i kontrolą drugiej osoby w aucie, legitymującej się ważnym prawem jazdy.

Instruktorem będzie funkcjonariusz z Wydziału Drogowego Departamentu Policji. Instruktaż będzie obejmował także fachowe porady odnośnie jazdy w różnych warunkach atmosferycznych i terenowych. Chętni mogą zapisać się na kurs w czasie pierwszego wykładu lub dzwonić na numer telefoniczny 443-6010 w godzinach od 9-ej rano do 3-ej po południu od poniedziałku do piątku włącznie. Kurs jest zorganizowany w godzinach wieczornych, aby umożliwić uczęszczanie osobom pracującym.

ONZ. — Prezydent Carter przemawia na Zgromadzeniu Generalnym ONZ w dniu 4 października b.r. Jak wiemy Prezydent wyraził przekonanie, że porozumienie między mocarstwami na temat znacznego ograniczenia zbrojeń jest już bliskie, zapewnił, że USA gotowe są zmniejszyć o 50% swe zapasy broni nuklearnej jeśli Związek Sowiecki zrobi to samo oraz oświadczył, że Stany Zjednoczone użyją tej broni tylko w celach samoobrony. (UPI)

Zmiany w Planie Desegregacji Szkół Chicagowskich

Podczas spotkania z miejskim komitetem, przedstawiciel Rady Szkolnej, Edward A. Welling, Jr., przedstawił plan desegregacji szkół, mający wejść w życie z początkiem przyszłego roku szkolnego, który przewiduje poważne zmiany w systemie szkolnym.

Welling nakreślił szczegółowy plan akcji desegregacyjnej, obejmujący również personel szkolny. Projekt Welling'a przewiduje zmiany w udziale dyplomów nauczycielskich oraz w szkoleniu i zatrudnianiu nauczycieli.

Komitet doradczy, zorganizowany ubiegłej wiosny przez Welling'a, złożony jest z 40 osób, członków organizacji obywatelskich, robotniczych, religijnych, rodzicielskich, jak i przedstawicieli miejskich przedsiębiorstw. Zadaniem komitetu, powołanego do opracowania planu desegregacyjnego i przedstawienia go Radzie Szkolnej, nie jest jasne jako, że Welling samodzielnie opracował plan desegregacyjny nie radząc się żadnego z członków komitetu. Dotychczasowa rola komitetu ograniczona była do odbywania zebrań i wysłuchiwanie planów Welling'a.

Thompson Na Temat Sytuacji Przemysłu i Handlu

Przemawiając w czwartek w Waszyngton w Radzie Eksportu gubernator Thompson powiedział, że ochrona rodzimego przemysłu poprzez podnoszenie celów ochronnych na wyroby importowane, nie jest właściwym rozwiązaniem problemów ekonomicznych, takich jak powstałe ostatnio zamieszanie w związku z wnioskami w zakładach Zenith i Bethlehem Steel w Chicago. Dodał też, że zachowuje dużo sympatii dla wszystkich, którzy pozostają bez pracy, ale jako gubernator stanu, który znajduje się w czołowie stanów eksportujących swoje wyroby przemysłowe nie może zająć się w Waszyngtonie "płacząc o pomoc i opiekę".

Thompson wyraził swoje poglądy na temat niektórych zagadnień dotyczących handlu zagranicznego, handlu w ramach Wspólnego Rynku, stosunków gospodarczych między krajami wysoko i słabo rozwiniętymi. W wypowiedzi swojej poświęcił dużo miejsca sprawom Illinois. Jego zdaniem stan ten jest szczęśliwie uprzywilejowany pod względem rozwoju gospodarczego i zasobów natu-

ralnych.

Welling oznajmił, iż nakreślony przez niego plan wyraża "to co my, osoby opracowujące plan, myślimy i uważamy za stosowne." Dodał on, że komitet może zatwierdzić lub odrzucić którykolwiek z paragrafów zawartych w planie.

Termin sporządzenia planu ustalony jest na 31 grudnia, b.r., po czym zostanie on wręczony Welling'owi i superintendentowi szkół, Joseph P. Hannon, do przeglądu i wprowadzenia ewentualnych zmian, przed oddaniem go Radzie Szkolnej w marcu.

Welling oznajmił, iż duża część planu desegregacji szkół chicagowskich skupiona jest na utworzeniu sieci ośrodków specjalistycznych — szkół o specyficznym programie nauczania, każda zajmująca się prowadzeniem odrębnych kursów dla młodzieży szkolnej z różnych rejonów miasta.

Plan Welling'a przewiduje udzielanie specjalnych dyplomów nauczycielom mającym pracować w takich szkołach, jak i utworzenie specjalnego ośrodka szkoleniowego dla nauczycieli.

eksportujących swoją produkcję.

Illinois ma więcej kopalni węgla kamiennego niż jakikolwiek inny stan. Jest oczywiste, że jeżeli nadal wzrastać będzie cena energii, węgiel stawać się będzie bardziej i bardziej wartościowym bogactwem.

Gubernator nie pomniejszał znaczenia ostatnich masowych zwolnień w zakładach przemysłowych. Mówiąc o 2,100 ludziach nagle pozbawionych pracy, oświadczył, że widzi nie tylko tych ludzi i ich nagłe kłopoty, ale 2,100 zgłoszeń o zasiłki dla bezrobotnych, które będzie musiał wypłacić stan, tyleż samo niższych dochodów i padatków dla stanu. 2,100 rodzin może wkrótce zwrócić się do stanu o kosztowne świadczenia.

Stanowiący przed tak znacznym wzrostem bezrobocia Illinois powinno znaleźć sposoby, aby przyciągnąć tu zakłady pracy. Ulepszenie portu byłoby pewnym rozwiązaniem w tej sytuacji i usprawnienie sieci komunikacyjnej, łącznie z Crosstown Expressway, też byłoby krokiem w tym kierunku.

Dwóch Mężczyzn Postrzelono Na Występach w Amfiteatrze

W niedzielę w nocy w Amfiteatrze Międzynarodowym postrzelono dwóch mężczyzn podczas, kiedy 10,000 tłum ludzi opuszczał gmach po meksykańsko-amerykańskim przedstawieniu.

Luis Contreras, 34, został aresztowany przez policjanta szeryfa z Cook, Kenneth Reed. Powiedział on, że widział Contreras'a trzymającego broń na moment zanim wyszedł do dwóch osób. Reed nie pełnił w tym momencie służby.

Contreras został oskarżony o nielegalne posiadanie broni i zatrzymany w areszcie w dystrykcie policyjnym Deering. Reed, który jest policjantem pracującym na pół etatu w Amfiteatrze.

Postrzelone osoby zabrano do szpitala Mercy z lekkimi obrażeniami nóg. Zostały one zidentyfikowane ja-

ko Arturo Sauseda, 22, którego adresu nie ustalono oraz Vincent Flores, 24, zamieszkały 3008 E. 80th.

Policja poinformowała, że incydent zaszedł około godziny 10:20 wieczorem na przedstawieniu pod tytułem "Shower of Stars", po odwołaniu ostatniego aktu występów. Publiczność ruszyła gromadnie do kas teatralnych domagając się zwrotu pieniędzy za bilety. W tłoku i ścisisku doszło do rękoczynów między widzami i wtedy właśnie wybuchły strzały.

Policja z dystryktu Deering poinformowała, że rozruchy w Amfiteatrze szybko opanowano. Nikt z obecnych przy wydarzeniu, poza policjantem, który dokonał aresztowania, nie chciał przyznać, że słyszał czy spostrzegł, aby padły strzały.

3.8 Procentowa Podwyżka Podatków Od Nieruchomości

Podatki od nieruchomości za rok 1977 zostaną podwyższone o 3.8 procent, czyli \$9.036 od każdych \$100 oszacowanej wartości domu.

Według Levern W. Kron, dyrektora Civic Federation, właściciele posiadłości w Chicago zapłacą rekordową sumę w podatkach za rok 1977, bo aż \$1,145,761,065.00. Kron przewiduje jednak, że suma ta może być zmniejszona o \$10.5 miliona jeżeli trzy lokalne agencje nakładające podatki — powiat Cook, władze chicagowskie oraz dystrykt parków — nie będą żądały niepotrzebnych, lecz legalnie zatwierdzonych podatków. Podatek od domu o oszacowanej wartości \$5,100 (17 procent od rynkowej wartości \$30,000) zostanie podwyższony ze \$634.10 w roku 1976, na \$652.22 za rok 1977.

Kron oznajmił, iż pow. Cook może żądać o \$4 miliony mniej w podatkach nałożonych na właścicieli posiadłości w Chicago, ponieważ władze stanowe spłacają dużą część długów zaciągniętych przez powiat podczas budowy Daley Center. Dochody z parkingów przy McCormick Place

mogą obniżyć podatek ściągany przez dystrykt parków o następne \$4 miliony, a władze miejskie mogą zredukować podatek miejski o \$2.5 miliona, które przeznaczone jest na spłacenie długów związanych z budową Daley Center. Długi te zostały przejęte przez powiat.

Bez w/w redukcji, Kron przewiduje następujące podatki na rok 1977: Skarb miejski — \$379,867,417.00 (2.9 procentowa podwyżka), pow. Cook — \$52,320,006.00.

Dystrykt Parków Leśnych (Forest Park District) — \$13,263,065.00 (11.6 procentowa podwyżka).

Rada Szkolna — \$486,192,909.00 (4.8 procentowa podwyżka).

Komisja Zdrowia i Szpitali — \$26,386,969.00 (12 procentowa podwyżka).

Miejski Dystrykt Sanitarny — \$66,758,171.00 (5.9 procentowa podwyżka).

Miejskie Kolegia — \$32,696,408.00 (1.7 procentowa podwyżka).

Dystrykt Parków — \$105,268,120.00 (0.3 procentowa podwyżka).

Zagadkowa Śmierć Trzech Starych Kobiet

Zwłoki trzech starych kobiet znaleziono w małym, należącym do nich domku w Chicago Heights, 668 W. 15th, gdzie mieszkaly przez ostatnie 15 lat. Były to wg. informacji policji, Maria Cihler, wdowa, lat około 90, oraz dwie jej córki, Irma i Emilia, obie w wieku około sześćdziesiątki. Ponieważ nie odnaleziono żadnych krewnych, pogrzeb odbędzie się na koszt miasta, które odbierze sobie następnie odpowiednią sumę ze sprzedaży należącego do pań Cihler majątku.

Trzy kobiety, które były Czeszkami z pochodzenia, żyły w kompletnym odosobnieniu, nie bywając nigdzie, nigdy nie przyjmując gości i nie utrzymując stosunków z sąsiadami. W początkach września miejscowy listonosz zauważył w ich skrzynce pocztowej dużą ilość nie wymownych czeków, co skłoniło go do zawiadomienia policji o tym fakcie.

Policja odnalazła wewnątrz to, czego obawia się zawsze, ile króć zostaje wezwana przez listonoszy lub sąsiadów do sprawdzenia co dzieje się z ludźmi, żyjącymi w odosobnieniu: rozkładające się zwłoki. Ciało jednej z kobiet, odkryte ręcznikami, leżało na łóżku, pozostałe dwa ciała na podłodze. Lekarz specjalista w zakresie medycyny sądowej, nie mógł ustalić ani przyczyny, ani czasu śmierci z powodu daleko posuniętego rozkładu zwłok, nie był nawet w stanie stwierdzić, które ciało należało do której z kobiet.

Przesłuchanie sąsiadów nie wiele wniosło do rozwikłania tajemnicy. Stwierdzili oni, że trzy kobiety prowadziły odosobniony tryb życia, nie stykały się z nikim i nie wiele o

Warunkowo Zwolnieni Mogą głosować

Ostatnio gubernator Thompson podpisał i w ten sposób wprowadził w życie ustawę proponowaną przez senatora Norberta Kosińskiego (D-14 district), w myśl której prawnomocnie skazani a warunkowo zwolnieni z więzienia obywatele mają prawo brać udział w głosowaniu.

Dotychczas obowiązywała zasada, że skazany nie miał praw do głosowania przez cały czas trwania wymierzonej mu kary, nawet jeśli w drodze warunkowego zwolnienia przebywał na wolności. Senator Kosiński występując z projektem swej ustawy wyszedł z założenia, że skazany, który na skutek swego przykładnego zachowania się w więzieniu zasłużył na powrót do społeczeństwa, nie powinien być pozbawiony przywileju głosowania w wyborach.

Czy Spadek Bezrobocia w Illinois

Bezrobocie w Illinois wykazuje tendencję zniżkową — tak wynika ze sprawozdania przedstawionego przez Departament Pracy. W sierpniu br. bezrobocie spadło o 4.9 procent, we wrześniu o 4.3 procent.

Cyfrę tę nie są jednak odbiciem stanu faktycznego na rynku pracy, bo nie obrazują sytuacji jaka powstała już po sporządzeniu sprawozdania. Duża ilość zwolnień w pierwszych dniach października budzi obawy, że zamiast zmniejszenia bezrobocia liczyć musimy się z jego faktycznym wzrostem.

Odszkodowanie Za Pobicie i Zniewagę

Dawny więzień z powiatu Kane w Elgin, Ill., otrzymał \$675,000 tytułem odszkodowania, za pobicie go, obrazę i podpalenie przez innych więźniów.

Arthur Holda, 55, Genoa, oskarżył dwunastu współwięźniów, z którymi odsiadywał karę, o wytoczenie mu "kangurzego procesu", w którym uznano go winnym odmowy uczestniczenia w aktach homoseksualnych i skazano na pobicie i podpalenie.

Wystąpił on o odszkodowanie w wysokości \$250,000 za pobicie i drugie tyle za leczenie. Sąd podniósł stawkę do \$675,000

Nowy Ośrodek Geriatryczny

Firma hipoteczna Salk, Ward and Salk przeznaczyła \$3,766,100 na budowę luksusowego ośrodka geriatrycznego, na przedmieściu Des Plaines. Nowy ośrodek, Seneca Nursing Home, zaopatrzony będzie w najnowocześniejsze wyposażenie medyczne i terapeutyczne.

Kandydat Na Federalnego Sędziego Śledczego

Grupa niezależnych wyborców West Side i Oak Park wybrała kandydata na stanowisko federalnego sędziego śledczego. Jest to Arthur Turner, 26. Zastąpi on reprezentanta Jesse Madison, który odchodzi na emeryturę.

Usiłowali Zrealizować Milion Dolarowy Bon

W czwartek agencja FBI aresztowała dwóch mężczyzn usiłujących zrealizować milion dolarowy bon w banku First National Bank of Chicago.

Charles E. Thomas i W. George B. Taylor zostali aresztowani gdy próbowali zachęcić urzędnika banku do spieniężenia bonu po "cenach zniżkowych", żądając jedynie \$700,000. Urzędnik okazał się agentem FBI który od dłuższego czasu prowadził śledztwo w sprawie kradzieży bonów rządowych, o wartości \$5 milionów, w sierpniu br.

Filmy Geograficzne w Muzeum Fielda

W Muzeum Fielda w każdą sobotę, od 8 października do 26 listopada będą wyświetlane filmy i prowadzone prelekcje o różnych częściach świata, m.in. o Alpach, Andach, Oceanie Spokojnym. Początki o 2:30 po południu.

NEW DELHI. — Pani Indira Gandhi, były premier Indii, z uśmiechem pozdrawia dionią wiwatujący na jej cześć tłum. Jak wiemy pani Gandhi została przed paroma dniami aresztowana pod zarzutem korupcji, następnie zwolniona przez policję, a obecnie na wolności oczekuje procesu. (UPI)